

Biskupství plzeňské

**ZÁVĚREČNÁ HODNOTÍCÍ ZPRÁVA
PROJEKTU "GUTE NACHRICHT GUT VERMITTELN"
FINANCOVANÝ RENABIS
REALIZOVANÝ PLZEŇSKÝM BISKUPSTVÍM**

Mgr. Petra Antošová
Finální verze 10. 4. 2023

Obsah

1. Shrnutí.....	4
2. Úvod.....	4
2.1 Východiska a kontext evaluace	4
2.2 Cíle hodnocení a očekávané výsledky hodnocení	4
3. Metodický přístup k hodnocení	5
3.1 Návrh hodnocení, použité techniky a nástroje	5
3.1.1 Hlavní otázky hodnocení.....	5
3.1.2. Postup a techniky hodnocení.....	5
3.1.3. Metody hodnocení.....	6
3.2. Limity hodnocení	6
4. Popis projektu.....	7
4.1. Kontext a motivace projektu, cíle a cílové skupiny	7
5. Prezentace výsledků	9
5.1. Kněží	9
5.1.1. Kněžské dny	10
5.1.2. Další vzdělávání kněží	14
5.1.3. Webové stránky	19
5.1.4. Výroční zpráva	19
5.2. Administrativní pracovníci Biskupství plzeňského.....	19
5.2.1. Vzdělávání poskytované administrativním pracovníkům	19
5.2.2. Webové stránky.....	22
5.2.3. Výroční zpráva	23
5.3. Pastorační pracovníci	23
5.3.1. Vzdělávání pastoračních pracovníků	23
5.3.2. Webové stránky.....	27
5.3.3. Výroční zpráva	28
5.4. Farnosti.....	28
5.4.1. Obecné dojmy	28
5.4.2. Webové stránky.....	31
5.4.3. Další komentáře.....	31
5.4.4. Doporučení	31
5.5. Vysokoškolští studenti	33

5.5.1. Obecné dojmy	34
5.5.2. Webové stránky	36
5.5.3. Doporučení	36
5.6. Studenti středních škol	37
5.6.1. Obecné dojmy	37
6. Hodnocení projektu	37
7. Doporučení.....	40
8. Přílohy	43
8.1 Seznam respondentů zapojených do hodnocení.....	43
8.2 Vzory /šablony dotazníků.....	44
8.2.1 Kněží	44
8.2.2 Administrativní pracovníci Biskupství plzeňského.....	44
8.2.3 Pracovníci v pastoraci (Pastorační asistenti, pomocníci ve farnostech-členové	44
8.2.4 Zástupci z farností / farníci.....	44
8.2.5 Studenti VŠ	44
8.2.6 Studenti SS / Církevního gymnázia v Plzni	44
8.3 Zakázka pro evaluaci.....	44
8.4 Nabídka hodnocení.....	44
8.5 Příběhy	44
8.6. Power point presentation and documents used for Validation workshop	45

1. Shrnutí

Toto je závěrečná hodnotící zpráva projektu "Gute Nachricht Gut Vermitteln" (dále v tomto dokumentu jen "projekt") financovaného z programu Renovabis, který realizovalo Biskupství plzeňské v období od ledna 2017 do října 2021. Evaluace byla provedena externím hodnotitelem v období od září 2022 do února 2023 s cílem posoudit relevanci a dopady projektových aktivit.

2. Úvod

2.1 Východiska a kontext evaluace

Evaluace byla iniciována financující organizací projektu, společností Renovabis, jako jeden z nástrojů rozvoje projektu. Jak je uvedeno v dokumentu Konceptce hodnocení Renovabis: "Pro Renovabis je evaluace definována jako komplexní, systematické a transparentní přezkoumání rozvojových projektů, ať už probíhajících nebo ukončených, nástrojů nebo strategií. Účelem evaluace je přezkoumat návrh, realizaci, výstupy, výsledky a dopady intervencí, posoudit je z hlediska relevance, účinnosti, efektivity, výstupů, výsledků, dopadů a udržitelnosti a vydat konkrétní doporučení ohledně budoucích projektů."

Provádějící organizace, Biskupství plzeňské, systematicky podporuje kontinuální vzdělávání kněží a svých zaměstnanců jako jeden ze svých standardů. Obecný přístup a rámec této podpory je dále popsán v příslušné směrnici¹, který je průběžně aktualizován a vyhodnocován na základě měnících se potřeb. V rozpočtu jsou prostředky na vzdělávání každoročně vyčleněny a nejsou závislé na vnějších zdrojích. Nově je v kompetenci personálního oddělení sestavení a správa rozpočtu na vzdělávání jednotlivých oddělení na základě jejich potřeb. Podporou pracovníků v pastorační péči se zabývá pastorační oddělení, které je k tomuto účelu speciálně vyčleněno. Pro biskupství je vzdělávání uváděno jako priorita a hodnocený projekt je z tohoto pohledu považován za důležitý aspekt kontinuity a udržitelnosti snah biskupství v tomto směru.

To dobře dokumentuje skutečnost, že po skončení tohoto projektu byl zahájen navazující projekt financovaný z veřejných zdrojů, který pokračuje až do roku 2023. Cílem biskupství bylo zajistit, aby byly i v budoucnu k dispozici kontinuální zdroje na financování vzdělávacích projektů.

Toto hodnocení je prvním externě hodnoceným projektem biskupství. Biskupství začalo hledat externího hodnotitele v červenci 2022. V době zahájení hodnocení v září 2022 byl již projekt ukončen (k 31. říjnu 2021).

2.2 Cíle hodnocení a očekávané výsledky hodnocení

Na základě dohody s biskupstvím a s ohledem na stanovené očekávané výsledky a výstupy projektu se evaluace zaměřila na zhodnocení relevance a dopadu projektu a poskytnutí doporučení pro budoucí obdobné projekty a aktivity biskupství.

---

¹ Vzdělávání kněží v plzeňské diecézi.

Konkrétně pro Renovabis bylo hlavním cílem tohoto hodnocení zhodnotit relevanci a dopad projektu a na základě výsledků hodnocení poskytnout podklady pro rozhodování o financování podobných projektů a podpoře biskupství v budoucnu.

Pro Biskupství plzeňské bylo hlavním cílem této evaluace vyhodnotit relevanci a dopad projektu a na základě zjištění a doporučení navrhnout budoucí projekty a strategii vzdělávání.

Rovněž bylo požádáno, aby byl na základě zjištění evaluace navrhnout kontrolní seznam, který by poskytl vodítko pro nastavení kritérií pro hodnocení podobných vzdělávacích projektů v budoucnu.

3. Metodický přístup k hodnocení

3.1 Návrh hodnocení, použité techniky a nástroje

Jak bylo uvedeno výše, hodnocení se zaměřilo především na význam a dopad projektu. To vychází z diskuse s biskupstvím. Tato volba byla učiněna na základě diskuse o omezeních evaluace uvedených v oddíle 3.2 níže.

3.1.1 Hlavní otázky hodnocení

Výsledek

Přispěl projekt ke svému cíli: aby organizace byla vnímána pozitivněji jako organizace dobře předávající evangelium?

Jak projekt přispěl k výše uvedenému?

Výstupy

Které z intervencí (aktivit) projektu přispěly ke zlepšení kvalitní komunikace a zvýšení odborných schopností cílových skupin projektu?

Relevance

Byl návrh projektu v souladu s potřebami cílové skupiny?

Považovala cílová skupina přístup k projektu a konkrétní intervence projektu za relevantní?

Dopad

Považovala cílová skupina přístup k projektu a konkrétní intervence projektu za praktické a užitečné?

Byli schopni uplatnit některé ze získaných dovedností, znalostí a poznatků v praxi?

Co se změnilo na základě intervencí projektu?

Má projekt ještě nějaký další (třeba i neočekávaný) dopad?

Doporučení

Jaká jsou doporučení pro podobné projekty do budoucna?

Jaké jsou konkrétní potřeby a priority v oblasti vzdělávání?

3.1.2. Postup a techniky hodnocení

Ve fázi 1, po dokončení výběru evaluátorky, byly projektová dokumentace a další relevantní dokumenty analyzovány a proběhly úvodní schůzky mezi účastníky projektu,

hodnotitelkou a příslušnými zaměstnanci/členy interního evaluačního týmu, kteří zastupují zadavatele (Biskupství plzeňské) proběhlo v září 2022.

Ve 2. fázi bylo ve spolupráci mezi zadavatelem a evaluátorkou vypracováno zadání a počátkem října 2022 byla evaluátorkou předložena Vstupní zpráva včetně popisu metodiky evaluace, výstupů, rozpočtu a časového harmonogramu.

Hlavní sběr dat probíhal ve fázi 3 v období říjen-únor 2022, zatímco ve fázi 4 byla v březnu 2023 předložena analýza dat, koordinační schůzky, validační workshop a první návrh hodnotící zprávy.

V poslední fázi, fázi 5, byly shromážděny poslední připomínky, které byly zahrnuty do Evaluační zprávy, jejíž předložení se očekává v březnu 2023.

V rámci hodnocení byly použity různorodé (kvantitativní a kvalitativní) nástroje a metody k triangulaci údajů a získání relevantních informací.

3.1.3. Metody hodnocení

Pro hodnocení byly použity níže uvedené metody:

- o Přehled dostupných dokumentů
- o Dotazník
- o Diskuse ve fokusní skupině
- o Rozhovor s klíčovými informátory

3.2. Limity hodnocení

Hodnocení ovlivnilo několik limitů, které jsou uvedeny níže:

- o Dlouhé období realizace: prodloužení kvůli Covid-19 (4,5 roku namísto původně plánovaných 3 let)
- o Projekt byl ukončen 10 měsíců před zahájením hodnocení
- o Omezený počet příjemců, kteří byli ochotni se hodnocení zúčastnit (protože již opustili své místo nebo si na intervence projektu již nepamatovali)
- o Omezený rozpočet na evaluaci (z tohoto důvodu nebylo možné uvažovat například o větším vzorku ze sekundární skupiny projektu)
- o Omezené možnosti oslovit osoby pracující na biskupství v době realizace projektu (lidé, kteří byli součástí realizačního týmu projektu, již v době provádění evaluace na biskupství nepracovali)
- o Další vzdělávací projekt realizovaný po hodnoceném projektu (pro účastníky bylo obtížné rozlišit mezi oběma projekty a při poskytování odpovědí v dotaznících i rozhovorech to rozhodně mělo vliv na výsledky hodnocení: intervence obou projektů se smíchaly dohromady)
- o Nebyl k dispozici logický rámec projektu a/nebo teorie změny (v návrhu hodnocení chyběl rámec, na kterém by bylo možné stavět)
- o V období realizace projektu nebyl prováděn pravidelný monitoring (nebyla k dispozici sekundární data, která by bylo možné použít pro hodnocení)

4. Popis projektu

4.1. Kontext a motivace projektu, cíle a cílové skupiny

Níže jsou popsány klíčové informace o projektu.

Projekt měl 3 hlavní cílové skupiny a 3 různé intervence, jak je uvedeno níže:

Primární cílové skupiny:

70 kněží, 30 zaměstnanců plzeňského biskupství, 30 pastoračních pracovníků (plán)

101 kněží, 70 zaměstnanců plzeňského biskupství, 46 pastoračních pracovníků (splněno)

Sekundární cílové skupiny:

Občané Plzeňska a Karlovarska, kteří jsou v kontaktu, osobním nebo vzdáleném, s primární cílovou skupinou.

Intervence (aktivity projektu):

o Zajištění odborného vzdělávání pro cílové skupiny: semináře, školení, Kněžské dny, jazykové kurzy

o Redesign webových stránek

o Příprava a zveřejnění výročních zpráv

Hlavní cíl: Pozitivnější vnímání plzeňské diecéze jako organizace dobře předávající „Dobrou zprávu“ – šíření evangelia (s aktuálními formami komunikace a adekvátním jazykem).

Výstupy projektu byly následující:

Zajistit odpovídající materiální a technické prostředky pro kvalitní komunikaci prostřednictvím:

o Redesignu webových stránek plzeňské diecéze a farností v diecézi

o Grafického zpracování a vytisknutí výroční zprávy

o Zvýšení znalostí a rozšíření dovedností příslušníků místní církve potřebných pro současnou komunikaci a pastorační práci

o Zmapování potřeb v oblasti vzdělávání kněží pro následující období.

Vzhledem k hlavnímu zaměření projektu: budování profesních schopností kněží (největší cílová skupina a financování projektu) se toto odrazilo v hodnocení, které by tedy mělo především zhodnotit relevanci a dopad profesního vzdělávání poskytovaného kněžím.

Níže je uveden přehled všech aktivit projektu v letech 2017-2021:

Aktivity 2017	Aktivity 2018	Aktivity 2019	Aktivity 2020, 2021	Cílová skupina
Redesign webových stránek Biskupství	Redesign webových stránek Biskupství			
Výroční zpráva	Výroční zpráva			

Kněžské dny	Kněžské dny	Kněžské dny	Kněžské dny	Kněží a jáhni
Semináře zaměřené na: - - kanonické právo, - pro pastorační ve vězení, - zasvěcený život, - tvorba rozpočtu farnosti, - PC grafika, - online komunikace	Supervize pastorační	Semináře zaměřené na: - kanonické právo, - Duchovní doprovázení, - teologii, - supervize pastorační	Kurz nemocničních kaplanů, - supervize pastorační, - kurz zaměřený na exorcismus	Vzdělávání a podpora kněží a jáhňů
Individuální jazykové kurzy němčiny a češtiny (7x)	Individuální jazykové kurzy němčiny a češtiny (8x)	Individuální jazykové kurzy němčiny a češtiny (4x)	Individuální jazykové kurzy němčiny a češtiny (3x)	Kněží a jáhni
Setkání členů Ekonomických rad farností (2x)		Setkání členů Ekonomických rad farností		Pomocníci ve farnostech
Kurz rodinného poradenství, Práce s mládeží, Doprovázení pozůstalých, psychoterapie	Psychosociální péče pro nevléčitelně nemocné	Setkání a supervize nemocničních kaplanů, Seminář pedagogiky F. Ketta	Setkání nemocničních kaplanů	Vzdělávání a podpora pro pastorační pracovníky a nemocniční kaplany
Kurz mzdového účetnictví, Pojištění budov, Vzdelávání pro vedoucí pracovníky	Moderní komunikace (IT), vzdělávání vedoucích pracovníků Teambuilding	Efektivní a týmová komunikace, Personální agenda, PC gramotnost	Změny v zákoníku práce, On-line komunikace/MS Teams, Týmová spolupráce	Kurzy pro zaměstnance Biskupství /administrativní pracovníci

Časový rámec: leden 2017 - říjen 2021 (původně prosinec 2019, prodlouženo kvůli Covid-19)
Celkový rozpočet: 72224 EUR (Renovabis 65000 EUR, biskupství 7224 EUR).

5. Prezentace výsledků

Primární cílové skupiny

Závěry hodnocení jsou prezentována zvlášť pro každou z cílových skupin projektu, tj. 7.1. Kněží, 7.2. Administrativní pracovníci biskupství, 7.3. Pastorační pracovníci (tato skupina zahrnovala jak pastorační asistenty zaměstnané na biskupství, tak dobrovolníky ve farnostech, např. členy ekonomických rad). Výstupy jsou rovněž rozděleny podle jednotlivých témat/aktivit (např. Kněžské dny, další vzdělávání apod.). Závěrečná zjištění vycházejí ze tří zdrojů dat: dotazníků (distribuovaných online a v některých případech také v tištěné verzi), rozhovorů s klíčovými účastníky projektu (online a živě) a diskusí ve fokusních skupinách (online a živě).

Celkem je v této zprávě zastoupeno 6 různých cílových skupin. 3 hlavní cílové skupiny projektu: Kněží (5.1.), administrativní pracovníci Biskupství plzeňského (5.2.) a pastorační pracovníci (5.3.) a 3 vedlejší cílové skupiny: Zástupci farností (5.4.), studenti vysokých škol (napojení na Diecézní centrum mládeže) (5.5.) a studenti středních škol (5.6.).

Zatímco některým z nich přišlo hodnocení jako "námaha navíc", u některých osob vyvolalo také mnoho otázek a otevřelo debatu o důležitých tématech. Pro některé lidi účast na hodnocení znamenala, že se někdo zajímá o jejich názory, a vyvolala inspirativní a inovativní myšlení. Během validačního semináře, na kterém byly představeny první závěry hodnocení a kde se společně setkali zástupci 3 hlavních cílových skupin projektu (a tohoto hodnocení), se jedna účastnice podělila o své postřehy, které velmi dobře dokumentují současný vztah mezi jednotlivými skupinami, který je dále rozveden v této zprávě.

"Na validačním semináři se sešli zástupci 3 různých skupin. Každý z nás odpovídá jinak, máme různé pohledy. Uvědomila jsem si, že nemáme mnoho příležitostí setkat se v tak různorodé skupině. Možná by bylo dobré setkávat se v takto smíšené skupině častěji. Skupinu, ve které se učíme naslouchat jeden druhému, kde se lidé mohou otevřít. Možná, že kdybychom měli více setkání, kde by se kněží mohli setkávat s laiky, lépe by si rozuměli "
Účastnice validačního semináře

Z odpovědí respondentů je zřejmé, že dojmy z hodnoceného projektu se mísí s dojmy z projektu, který se v současné době realizuje (není financován z programu Renovabis). Vzhledem k tomu, že celkový cíl aktuálně probíhajícího projektu je podobný projektu financovanému Renovabis, nebylo často možné mezi nimi rozlišit. To je třeba vzít v úvahu při čtení níže uvedených zjištění.

5.1. Kněží

Kněží byli hlavní cílovou skupinou projektu (celkem 101 kněží získalo podporu z projektu). V rámci evaluace vyplnili kněží během posledního Kněžského dne v říjnu 2022 celkem 54 dotazníků (tištěných) a do 2 týdnů po akci (online). Sedm kněží se zúčastnilo 2 diskusí ve fokusních skupinách a 4 ve 4 rozhovorech s klíčovými účastníky projektu. Celkově zjištění reprezentují skupinu 65 kněží.

5.1.1. Kněžské dny

V dotazníku, měli kněží ohodnotit na škále od 1 do 5 různé aspekty své spokojenosti s Kněžskými dny (dále jen "Dny"), které se uskutečnily v letech 2017-2022. Na stupnici je 1 nejlepší, zatímco 5 nejhorší.

Níže je uvedena tabulka s výsledky (zeleně je zvýrazněno hodnocení nad 20 %):

	1	2	3	4	5
Relevance (důležitost)	35,8 %	24,5 %	24,5 %	3,8 %	11,3 %
Kvalita	26,9 %	38,5 %	17,3 %	13,5 %	3,8 %
Přínos (využitelnost)	17,6 %	25,5 %	43,1 %	9,8 %	3,9 %
Spokojenost s vybranými tématy	17%	30,2 %	28,3 %	18,9 %	5,7 %
Spokojenost s obsahem	17,3 %	34,6 %	34,6 %	7,7 %	5,8 %
Spokojenost s lektory	24,5 %	43,4 %	18,9 %	7,5 %	5,7 %
Organizace (příprava, logistika)	61,5 %	11,5 %	9,6 %	3,8 %	13,5 %

Tabulka 1: Kněžské dny

Na otázku "Co konkrétně vám účast na Kněžských dnech přinesla?" a "Jaké téma bylo pro vás nejpřínosnější?" většina respondentů odpověděla, že nejpřínosnější bylo samotné setkání, přítomnost ostatních, možnost osobně se setkat, diskutovat, zažít pocit společenství.

"Moc se mi líbilo, že jsem se dozvěděl o syndromu vyhoření. Sám jsem ho zažil a často se setkávám s lidmi, kteří trpí tímto. Je to velmi aktuální téma. V mém okolí je mnoho lidí: učitelé, zdravotníci, kněží, kterým to může být ku prospěchu. Přednáška byla velmi praktická a obsahovala spoustu konkrétních tipů a návodů, které mohu využít. "
Účastník jednoho z kněžských dnů, fokusní skupina

"To, že se setkáváme s dalšími kněžími, je pro mě nejdůležitější částí Dnů. Z diskusí mám velký prospěch, zejména z těch, kde jsme transparentní: otevření a kritičtí. O totéž se snažím i ve své farnosti. "
Účastník jednoho z kněžských dnů, dotazník

---

praktické informace a diskuse o aktuálních tématech byly mnohými respondenty vnímány jako přínosné.

"Když už jste dokončili studium a nějakou dobu pracujete, může vám to, že se znovu stanete studentem, pomoci uvědomit si, že "jste (stále) připojeni": že jsou k dispozici (další) zdroje. Jinak nemáte co říct. Nebo se opakujete, ztrácíte svěží pohled a sledování aktuálních trendů a perspektiv. Není možné žít z minulosti. Musíte se neustále učit. "
Účastník jednoho z kněžských dnů, rozhovor

"Spíše než samotný obsah (Dnů) mi dodává energii podpora, kterou mi poskytuje sdílený pocit souznělosti s bratry. "
Účastník jednoho z kněžských dnů, dotazník

Většina respondentů nepocítila mnoho průlomů či radikálních změn jako dopad vzdělávání, které během Dnů získali, spíše jim tyto posloužily jako připomenutí některých témat, která sice nejsou nová, ale přesto jsou důležitá, a tudíž poskytují prostor pro zamyšlení a inspiraci.

Na základě výsledků hodnocení si kněží (ti, kteří se hodnocení zúčastnili) uvědomují a oceňují možnosti vzdělávání, které jim biskupství nabízí. Zatímco málokdo z respondentů uvedl, že jim vzdělání přijde jako něco vnějšího (nemyslí si, že by ho skutečně potřebovali), je zřejmá tendence stále více si uvědomovat, že celoživotní vzdělávání je obecně dobré. Jen málo respondentů projevilo proaktivní přístup, když dokonce sami vyhledávali možnosti vzdělávání nad rámec toho, co jim nabízí biskupství. To dokumentuje širokou škálu postojů kněží ke vzdělávání. Na základě výsledků hodnocení lze předpokládat, že zejména ti kněží, kteří se

---

"Společenství, bezprostřední kontakt s postojí a vizemi biskupa a živá konfrontace s názory ostatních kněží je to, co činí Dny výjimečnými." Účastník jednoho z kněžských dnů, dotazník

---

Na základě výsledků hodnocení nebyl pro účastníky tak důležitý obsah Dnů, jako spíše skutečnost, že měli možnost se sejít. Nicméně program Dnů byl většinou považován za kvalitní, nějakým způsobem užitečný a zajímavý. Co se týče obsahu, za cenná byla považována pastorační témata, stejně jako diskuse o praktických, administrativních a ekonomických otázkách. Také další

Na otázku týkající se kvality byly přednášky, které byly součástí Dnů, většinou vnímány jako zajímavé, různorodé, relevantní, většinou kvalitní, přinášející mnoho pozitivních podnětů. Přidanou hodnotou těchto setkání bylo pro respondenty to, že v rámci Dnů jsou různé informace "centrálně sdíleny" a prezentovány v jedné formě / na jednom místě širšímu publiku, takže se více lidí může společně dozvědět o jednom tématu.

Respondenti ocenili širokou nabídku témat. Navrhovali, aby byla i v budoucnu vybírána na základě skutečných zájmů a potřeb účastníků. Rovněž by se měl nadále klást důraz na kvalitu přednášejících.

zúčastnili diskusí ve fokusních skupinách a případně individuálních rozhovorů, patří k proaktivnějším zástupcům, kteří si možnosti vzdělávání více váží a vyhledávají je, zatímco ti, kteří odpovídali na dotazník, představují spíše "hlavní proud" / většinu. V rámci této "většinové" skupiny se projevila různorodost názorů a velmi často bylo možné pozorovat kontroverzní, resp. protichůdné názory.

Jak již bylo zmíněno dříve, celkově jsou Dny považovány spíše za místo setkávání a sdílení aktuálních informací než za místo vzdělávání. Při pohledu na vzdělávací část je podle respondentů klíčovým faktorem úspěchu kvalita přednášejícího.

Co by se do budoucna dalo ještě více doplnit, je více praktických postřehů a zkušeností (např. reálné příběhy ze života zkušených kněží), katechetika, komunikace a měkké dovednosti (vč. krizové komunikace), konkrétní pastorační témata a praktické otázky správy a koordinace farnosti.

Na otázku, zda byl obsah Dnů užitečný ve smyslu praktické realizace v každodenní práci, odpovědělo 78 % respondentů kladně.

Vzhledem k tomu, že část obsahu Dnů se obvykle zaměřuje na prohloubení duchovní praxe a modlitby, zatímco jiná část se soustředí na praktické aspekty služby a nástroje: o těch druhých by se mělo hovořit mnohem častěji a v ideálním případě by účastníci nikdy neměli odcházet bez konkrétních poznatků/nástrojů, které mohou uplatnit ve své každodenní službě. To by podle mnohých respondentů mělo být jedním z klíčových kritérií takové akce.

Mezi návrhy na zlepšení patřily následující: více prostoru pro aktivní účast, která může prohloubit znalosti účastníků: více diskusí, práce v malých skupinách a sdílení zkušeností a názorů účastníků: více neorganizovaného prostoru pro vzájemné poznávání, setkávání a diskusi nebo společné aktivity (účast na organizovaných výletech), více praktických nástrojů a zaměření na budování dovedností, které lze využít v každodenní službě, včetně náviku získaných dovedností (např. propojení teologické reflexe s praktickou realizací: vidět - posoudit - jednat). Někteří také zmiňovali lepší řízení času s ohledem na situaci v menších farnostech a volné dny kněží.

"Stále mluvíme o dialogu, ale když se setkáme, často mezi námi nepanuje důvěra a mnozí z nás raději mlčí."
Účastník jednoho z kněžských dnů,
dotazník

Někteří respondenti by uvítali, kdyby předem dostali písemné shrnutí z přednášek a také více informací o přednášce a přednášejícím. Několikrát bylo zmíněno, že na (vzdálenosti) místa konání opravdu záleží. Pro některé kněze není pohodlné cestovat do Plzně a ocenili by, kdyby se setkání konala někde jinde (blíže jejich bydlišti). Abychom to ještě více rozvedli, někteří z dotazovaných kněží zmínili, že jsou sami a nemohou na dlouho/často opustit farnost, což může být obecnou překážkou vzdělávání nejen pro Kněžské dny (*Vzdělávání jsou myšleny znalosti a dovednosti potřebné pro současnou komunikaci a pastorační*).

Přestože osobně poskytovaná školení byla většinou hodnocena jako efektivnější a lepší, v některých případech by online nebo hybridní školení mohla umožnit účast i těm účastníkům, kteří by nemohli do místa konání školení cestovat. Aby bylo možné reagovat na aktuální potřeby a otázky, mohly by možná Dny být o něco delší (tuto možnost zmiňovali

zejména, ale nejen, účastníci diskusí ve fokusní skupině) a zahrnovat 2 části: 1) vzdělávací a 2) participativní: včetně diskusí o 1), aktuálních trendech, problémech a perspektivách.

Respondenti se domnívali, že pro dosažení dobrých výsledků poskytovaného vzdělávání by neměli být do účasti tlačeni, ale vzdělávání by mělo spíše přijít jako příležitost pro ty, kteří mají o vzdělávání skutečný zájem. Na druhou stranu ty, kteří nejsou příliš aktivní (např. nemají na vzdělávání čas nebo necítí jeho potřebu), je třeba motivovat a vysvětlit jim, proč je to důležité a jaký užitek jim to může přinést (což je role biskupství, uváděli respondenti). Na otázku týkající se praktického využití získaných poznatků mnoho respondentů odpovědělo, že Dny proběhly již dávno a že si již nepamatují konkrétní příklady nebo že si nepamatují nic konkrétního, co by mohli použít. Přesto někteří respondenti zmínili několik témat, která považovali za skutečně praktická a užitečná, například poznatky o vyhoření, které byly velmi inspirativní a mají mnoho aplikací, supervize a duchovní vedení, které byly důležité pro vlastní, osobní sebereflexi a budování vztahů mezi kněžími, nástroje a metody synody (několik z nich zmínilo velkou hodnotu tohoto procesu a jeho dopad ve vlastní farnosti), praktické informace o správě farnosti (finanční / administrativní / organizační) nebo sílu aktivního naslouchání druhým. Pro některé byly zajímavé historické informace, např. o 2. vatikánském koncilu, a také různá témata související s psychologíí a společnou modlitbou a adorací.

Za důležitou považovali respondenti také celkovou podporu, kterou tato setkání poskytují, prostor pro reflexi a otevřený a pravdivý přístup otvírající prostor pro dialog (nejen) o současných trendech a tématech. Někteří respondenti zmiňovali, že účast na kněžských dnech je spíše impulsem k dalšímu rozjímání a odrazovým můstkem k diskusi než "návodem k použití".

Několik kněží zmínilo, že supervize je účinným nástrojem k dalšímu rozjímání o tom, co a jak v každodenní službě. Málokdo již supervizi absolvoval, zatímco někteří si nebyli jisti, o co přesně jde. Někteří byli skeptičtí a nebyli si jisti, zda se nejedná o nástroj kontroly toho, co (ne)dělají. Pokud bude supervize zavedena, většina respondentů se shodla na tom, že by neměla být povinná, protože by to mohlo být důvodem, proč se před ní více kněží "schová".

Mezi doporučeními pro Kněžské dny do budoucna respondenti uvedli, že by měl být dán větší prostor těm, kteří jsou úspěšní v pastorační části své služby, a to nejen v katolických, ale i v jiných církvích. Většinou se shodli na tom, že by se Dny měly pořádat i nadále, ale jak již bylo zmíněno výše, více prostoru by mělo být věnováno (i neformálním) diskusím (včetně dotazů účastníků), např. prostřednictvím práce v malých skupinách.

Někteří respondenti by na Kněžských dnech obecně uvítali více interakce a "zábavy".

"Chybí mi zábava, hra, dynamika. Na Kněžských dnech jsme velká skupina a je třeba používat různé metody, aby se všichni zapojili. Když používáte hry, modelování nebo simulace, můžete si věci vyzkoušet, můžete něco "ochutnat", můžete využít skupinovou dynamiku a znásobit poznatky. Když tyto prvky více nevyužíváme, o hodně přicházíme. "

Účastník validačního semináře

Během validačního semináře se zástupci biskupství zmínili, že se snaží najít kvalifikovaného moderátora, který by dokázal udělat Dny zábavnější a interaktivnější. Ukázalo se, že Dny je třeba přeorganizovat, aby lépe vyhovovaly potřebám účastníků.

Mnoho respondentů žádalo delší "teambuildingové" aktivity, jako jsou dvoudenní výlety, diskuse o současných tématech a trendech, jako je migrace, válka, ekonomická krize apod. více podnětů, které by kněze opečovávaly a přinášely impulsy k evangelizaci, sdílení radosti, modlitbě a adoraci a přednášky, které by byly více praktické (např. týkající se správy a koordinace farností), než teoretické (konkrétně zde byla zmíněna témata nenásilné komunikace, témata týkající se organizace práce: plánování, vize, organizace každodenních úkolů).

"Člověk musí po tématu "toužit", aby mohl poznatky uplatnit v každodenním životě. Pevně věřím, že kdybychom si mohli (ještě více/častěji) vybírat témata školení sami, byl by dopad ještě větší. "
Účastník jednoho z kněžských dnů, fokusní skupina

Podle některých respondentů by účastníci měli mít více možností vybrat si konkrétní vzdělávací aktivity sami, aby se zvýšil jejich dopad a praktické využití, pokud je to možné (v mnoha projektech to není běžná praxe, ale v projektu financovaném Renovabis tomu tak bylo).

"Kněžské dny mají být nástrojem formace kněží, ale spíše než o to, jde často o setkání zaměstnanců, což je škoda. "
Účastník jednoho z kněžských dnů, dotazník

Bylo navrženo pokračovat v dotazování příjemců, co skutečně potřebují a o co mají zájem: provést analýzu, promyslet komplexní vzdělávací strategii, která by zajistila, že různé nabízené vzdělávání bude vycházet z požadavků (které se velmi liší, mimo jiné v závislosti na zkušenostech, věku, místě služby a dalších faktorech) a bude v souladu s celkovou vizí a posláním biskupství.

5.1.2. Další vzdělávání kněží

V dotazníku měli kněží ohodnotit na škále od 1 do 5 různé aspekty své spokojenosti s dalšími vzdělávacími aktivitami (semináře, školení, workshopy, kurzy atd.), které se uskutečnily v letech 2017-2022.

Níže je uvedena tabulka s výsledky (zeleně je zvýrazněno hodnocení nad 20 %):

	1	2	3	4	5
Relevance (důležitost)	46,9 %	24,5 %	14,3 %	4,1 %	10,2 %
Kvalita	38,8 %	28,6 %	18,4 %	4,1 %	10,2 %
Přínos (využitelnost)	28,6 %	32,7 %	18,4 %	12,2 %	8,2 %
Spokojenost s vybranými tématy	34,7 %	26,5 %	24,5 %	2%	12,2 %

Spokojenost s obsahem	34,7 %	34,7 %	12,2 %	8,2 %	10,2 %
Spokojenost s lektory	44,9 %	32,7 %	12,2 %	2%	8,2 %
Organizace (příprava/logistika)	53,1 %	22,4 %	8,2 %	10,2 %	6,1 %

Tabulka 2: Další vzdělávací aktivity poskytované kněžím

Na základě odpovědí z dotazníku se většinou vzpomínalo na jazykové kurzy jako na ty, které skutečně přinesly změnu.

Mnoha respondentům možnost zlepšit své komunikační dovednosti a zvýšit si sebevědomí umožnila vstoupit do hlubšího profesního partnerství s kolegy v Německu a dalších zahraničních zemích. Pro kněze z Polska je studium českého jazyka vnímáno jako klíčové. Kurzy byly kvalitní, příjemci oceňovali jejich intenzitu a osobní aspekt: pravidelné a dlouhodobé setkávání s jedním lektorem/skupinou. To se zdá být důležitým prvkem, díky němuž se lidé cítili bezpečně, byli motivováni a ochotni podstoupit určitou úroveň výzvy. Díky kurzům němčiny a angličtiny se některým respondentům podařilo posílit vztahy s kolegy přes hranice a/nebo posílit či navázat novou spolupráci. Kněží také zmiňovali, že to byla po dlouhé době příležitost si odpočinout, "vystoupit ze své role" kněze a setkat se s kolegy v úplně jiném prostředí, poznat je z jiného úhlu.

Někdy museli respondenti na jazykové kurzy dojíždět daleko, což bylo pro některé z nich nepohodlné. Přestože existovala možnost zvolit si soukromého učitele, jen málo z nich se pokusilo tuto možnost využít, protože administrativní proces spojený s organizací kurzů se zdál být příliš komplikovaný a kněze odradil od toho, aby tuto možnost využili častěji. Kněží by uvítali více možností jazykových kurzů v místě svého bydliště, aby nemuseli nikam cestovat. Přitom by rádi využívali kurzy jako příležitost setkat se s dalšími členy své farnosti/společenství, které by mohli na kurz pozvat.

"S manželkou jsme navštívili kurz němčiny. Škoda, že jsme toho nevyužili a nepozvali na ni i další členy komunity. Mohli jsme se společně setkávat, učit se jazyk a posílit se jako komunita. Dříve jsme o tom takto neuvažovali, ale nyní tuto možnost vnímáme jako efektivní způsob, jak ze vzdělání vytěžit ještě více. Kdybychom otevřeli jazykové kurzy i pro další lidi z naší farnosti, mohli bychom tuto možnost využít ještě více. "

Účastník validačního semináře

Při otázce na praktické využití poznatků z absolvovaného vzdělávání respondenti často uváděli, že jim potvrdilo něco, co již věděli, a/nebo je doplnilo o některé nové prvky. Hodně kněží zmiňovalo kurz pro nemocniční kaplany, který ukázal nové způsoby komunikace a podpory nemocných, pacientů, obyvatel hospice a nemocničního personálu. Někteří respondenti považovali za velmi užitečný prvek školení o zvládání konfliktů a stresu a o eutanazii.

"Přestal jsem se bát mluvit! Lektorka mě donutila, abych před ní volal do Německa. Byl jsem nucen používat jazyk, což se ukázalo jako velmi účinné a přineslo pozitivní výsledky. "
Účastník školení, rozhovor

Jako další praktické přínosy vzdělávání respondenti zmiňovali kurzy zaměřené na konkrétní činnost nebo dovednost, které mohli v pastoraaci použít (duchovní doprovázení, time managementu, správa farnosti a administrativy obecně), dozvěděli se více o tom, jak zvládat vlastní emoce, vést tým, a některým se líbily nástroje nenásilné komunikace a význam a praktické využití aktivního naslouchání.

Stejně jako v případě Kněžských dnů, i v případě dalších vzdělávacích akcí řada respondentů uvedla, že různé akce jsou především skvělou příležitostí k setkání s ostatními kolegy: k diskusi a sdílení různých názorů, nápadů a zkušeností. To mnozí považují za hlavní přínos a mělo by se to dělat častěji.

"Ekumena je tak důležitá! Měli bychom se učit (více) od našich bratří, z moudrosti biblických příběhů a jejich propojení s těmi, které prožíváme dnes. "
Účastník, rozhovor

K tomu několik kněží zmínilo, že i když jsou setkání se spolubratry velmi inspirativní, přivítali by, aby na Kněžské dny bylo pozváni lidé z jiných církví, protože diskuse jsou potom bohatší a pestřejší. Biskupství by mohlo a mělo podle jejich mínění převzít roli toho, kdo bude na setkání zvát a organizovat setkání kněží a laiků, lidí stojících mimo katolickou církev, pozvat ženy atd.

Podle některých názorů by vzdělávání farních pastoračních a ekonomických rad a jejich posílení mohlo v dlouhodobém horizontu podpořit kněze a jejich farnosti a přinést určité ulehčení v jejich nabitém programu. Respondenti zmiňovali, že se často cítí osamělí, přepracovaní a nějaká další podpora by jim pomohla.

Na druhou stranu několik kněží zmínilo, že realita je taková, že v mnoha farnostech je těžké najít někoho, kdo by byl ochoten aktivně se zapojit do pastorační služby. Najít dobrovolníky bylo samo o sobě velmi náročné, a to ani nemluvíme o tom, že je téměř nemožné očekávat, že si tito lidé vedle své služby najdou čas na nějaké vzdělávání.

Co se v dotaznících i rozhovorech ze strany kněží opakovalo stále dokola, bylo, že by měl být větší prostor pro setkávání, častější / intenzivnější "teambuilding", jako jsou společné výlety / poutě / rozjímání / diskuse.

"Měli bychom odstranit tlak na vzdělávání všech a "za každou cenu". Často se stává (u některých projektů), že těsně před koncem roku musíme využít rozpočty a rychle vybrat nějaké školení, což není v pořádku. Místo toho by měla být zavedena dlouhodobá strategie, která umožní každému vybrat a naplánovat nejlepší témata na základě jeho skutečných zájmů, zkušeností a časových možností. "
Účastník školení, fokusní skupina, kněží

---

využití informací a praktická stránka poznatků, to, zda a jak jsou propojeny s "reálným životem", je důležité a hraje klíčovou roli v motivaci kněží k absolvování jakéhokoli

---

"Kurz nemocničního kaplana mi pomohl vidět situaci pacienta z úplně jiného úhlu. Otevřelo mi to oči! Díky němu jsem jim lépe porozuměl, pochopil, jak na tom jsou, naslouchal jim a komunikoval s nimi, a to i s těmi, kteří nejsou z naší církve. Dokážu se nyní orientovat a podporovat nevěřící nebo ty, kteří hledají svou cestu, mnohem lépe než dříve. Byl to také skvělý nástroj pro sebereflexi. Opravdu mi to hodně dalo. "
Účastník školení, rozhovor

Kněží označili supervizi za potenciálně účinný nástroj podpory kněží v jejich osobním a profesním rozvoji. Většina respondentů se domnívala, že by pro ně supervize byla přínosem, nicméně problémem v minulosti bylo, že neexistoval dostatek vyškolených kněží, kteří by mohli roli supervizora zastávat, a tzv. supervizní setkání (pozn. jednalo se zřejmě o tutorý) tak měla spíše charakter neformálních diskusí bez jasného cíle. Proto by bylo dobrým východiskem proškolení budoucích supervizorů.

Účastníci požadovali, aby byli o možnostech vzdělávání v budoucnu informováni s dostatečným předstihem. Mít předem připravené materiály / materiály ke kurzům by účastníkům pomohlo připravit se na vzdělávání. Ideální by bylo, kdyby místa školení byla

Pro budoucí vzdělávání kněží zaznělo několik doporučení, např. nabídnout větší rozmanitost témat a zejména kvalitu přednášejících, dát účastníkům více časových možností výběru, a především nabídnout konkrétní akce založené na důkladné analýze skutečných potřeb cílových skupin, které by odrážely jejich věk, časové možnosti, zkušenosti, potřeby a zájmy.

Mnohokrát bylo zdůrazněno, že reálné vzdělávání. Většina respondentů považovala praktická témata za mnohem užitečnější než učení se abstraktním, teoretickým pojmům, i když několik respondentů zmínilo, že důležitá je také pravidelnost a opakování a užitečné je také učení se více v oblastech teologie, morálky či etiky.

Kněží by v budoucnu také uvítali více vzájemné podpory (peer to peer), prostor pro osobní setkávání a sdílení, společné vzdělávání a supervizi, jak již bylo zmíněno dříve.

"(U některých projektů, ne u toho hodnoceného) Snadno získáte pocit, že se snažíme získat prostředky na vzdělávání a pak teprve hledáme způsoby, jak je utratit. Celková koncepce a účel nejsou jasné, a tak často nakonec nabízíme lidem něco, co nechtějí nebo nepotřebují. Místo toho bychom měli nejprve promyslet a naplánovat, co chceme, a teprve potom hledat finanční prostředky. Tímto způsobem se zvýší šance, že lidé získají relevantní vzdělání, které budou moci využít. "
Účastník školení, rozhovor

---

flexibilní (např. aby se mohli účastnit školení v Praze). Nabízené vzdělávání by mělo být přizpůsobeno potřebám kněze.

Hodnocení (např. krátký dotazník) by mělo být součástí každého kurzu nebo školení a mělo by být anonymní. Výsledky hodnocení by pak měly sloužit jako podklad pro rozhodnutí, zda s daným kurzem/školicí pokračovat. Zjištění by měla být transparentně sdělena zpět účastníkům školení. Existují některé existující orgány, např. Kněžská rada, které by mohly na tato zjištění a vzdělávání (strategii) obecně navázat.

Na otázku týkající se současných největších vzdělávacích potřeb respondenti uvedli následující:

- o Liturgiku, dogmatiku, etiku, biblistiku, křesťanskou spiritualitu a historii: Tichý, Frývaldský, Vácha, Halík, Pospíšil.
- o Cizí jazyky
- o Praktická pastorační témata (např. sdílení zkušeností zdravotnických kaplanů: jít do hloubky teologické roviny této práce, včetně krizové komunikace/intervence).
- o Katechismus
- o Památková péče a ekonomika farnosti: péče o kostely, udržitelnost systému řízení farnosti, postoj k současnému působení církve ve světě
- o Duchovní vedení: František Hylmar, Denisa Červenková, Klára Maliňáková.
- o Společné aktivity: skupinové diskuse, teambuilding, 2-3denní školení, výlety.
- o Měkké dovednosti: řešení konfliktů, komunikační dovednosti, vytváření dialogu, vytváření zdravých hranic, budování společenství, práce s dobrovolníky
- o Psychoterapie pro kněze: zvládání emocí a traumat.
- o Time management
- o Současná témata a výzvy: nové trendy a hnutí, eklesiologie, Laudato si, integrální ekologie, evangelizace v dnešním světě
- o Supervize
- o Služba osvobození: Grzegorz Rys, Andrzej Grefkowicz, Vojtěch Kodet.
- o Integrální ekologie: vztah náboženství a klimatických změn / současná ekologická situace.

"..... Například kurz krizové intervence.

Myslím, že bychom takový kurz velmi potřebovali. Měl by však být přizpůsoben našim specifickým potřebám a podmínkám. Nepotřebujeme vědět, jak zabezpečit lidi, když dojde ke katastrofě. Spíše se potřebujeme naučit, jak můžeme jako kněží přispět v konkrétní situaci související s krizí: jaká je naše role a co můžeme nabídnout. Potřebujeme se naučit, jak mluvit s lidmi v obtížné situaci. Nyní to děláme intuitivně, ale to neznamená, že to děláme správně."

Účastník školení, fokusní skupina

"Opravdu bych si přál, aby se dlouhodobější koncepce vzdělávání zaměřila na konkrétní situaci a kontext naší diecéze. Možná by stálo za to zavést nějaký pravidelně se opakující cyklus základních pastoračních témat, kterého by se mohli účastnit kněží, jáhni a další pastorační spolupracovníci. Mohla by existovat část podporující mladší kněze, kteří se připravují na zkoušky, stejně jako jiné části pro ty starší, kteří mají zcela jiné potřeby."

Účastník školení, Dotazník

V dotaznících i v rozhovorech bylo několikrát zmíněno, že nejefektivnějším způsobem učení je sdílení zkušeností z "reálného života". Respondenti by ocenili, kdyby měli více prostoru pro diskuse a sdílení různých postupů a zkušeností v menších skupinách. Velmi vítané by bylo setkávání s dalšími kolegy pracujícími v různých částech země / z jiných diecézí.

5.1.3. Webové stránky

Na otázku týkající se webových stránek plzeňské diecéze neměla většina respondentů žádnou konkrétní připomínku či návrh a projevila celkovou spokojenost s jejich současným stavem. Někteří z nich uvedli, že webové stránky příliš nevyužívají a ti, kteří je využívají, na nich většinou vyhledávají akce nebo články a fotografie o akcích pořádaných v minulosti. Přesto bylo několikrát zmíněno, že současné webové stránky jsou mnohem lepší, pokud jde o jejich design a "uživatelskou přívětivost" než dříve. Většina uživatelů považuje web za nadstandardní ve srovnání s podobnými weby jiných diecézí, které znají, a neváhají doporučit používání odkazu na web ve svém společenství.

Nicméně několik návrhů na zlepšení webových stránek bylo následujících:

- o Informace o různých událostech a modlitbách by měly být pravidelně aktualizovány.
- o Při vyhledávání konkrétní události / místa konání by měla lépe fungovat klíčová slova.
- o Kalendář by měl být lépe strukturovaný: v současné době je obtížné se v něm orientovat při vyhledávání různých akcí: typů a míst konání
- o Celková grafika by mohla být lepší / zábavnější: promlouvat k různým cílovým skupinám
- o Intranet není uživatelsky přívětivý, a proto není využíván kněžími a zaměstnanci biskupství
- o Webové stránky nejsou logicky propojeny s webovými stránkami farností v diecézi a příslušných projektů (Meditační zahrada, školy, Diecézní centrum pro mládež atd.).

5.1.4. Výroční zpráva

Většina respondentů označila výroční zprávu za něco spíše formálního. Mnoho z nich ji nevidělo, ačkoli vědí, že existuje a je důležitá. Ti, kteří zprávu viděli, projevili celkovou spokojenost s její podobou i obsahem. Zazněla pouze dvě doporučení: 1) Výroční zpráva by měla mít design, který je atraktivní i pro lidi mimo katolickou církev, 2) v každé farnosti by mělo být k dispozici "něco jako Výroční zpráva", aby se farnost představila návštěvníkům.

5.2. Administrativní pracovníci Biskupství plzeňského

Online dotazník vyplnilo celkem 23 zaměstnanců. Dále se 7 osob zúčastnilo diskuse ve fokusní skupině a 1 rozhovor s klíčovým informátorem proběhl osobně, v prostorách biskupství. Níže uvedená zjištění představují údaje získané ze všech těchto zdrojů.

5.2.1. Vzdělávání poskytované administrativním pracovníkům

Podle výsledků hodnocení se 82,6 % respondentů shodlo na tom, že počet a četnost vzdělávání poskytovaného biskupstvím je uspokojivý. Pro většinu respondentů jsou ideální 2 vzdělávací aktivity ročně. Na otázku týkající se vzdělávání se většina respondentů shodla, že se dozvěděla něco nového. Zejména jazykové kurzy mnozí oceňovali, a to vzhledem k tomu, že se jednalo o příležitost pro skupinu kolegů pravidelně se setkávat, lépe se poznat a to v "jiném než pracovním scénáři". Respondentům se také líbilo, že jazykové kurzy byly zaměřeny na konverzační dovednosti a praktické využití jazyka. Také se jim líbilo, že se lektoři zaměřovali na skutečné potřeby a dovednosti skupiny, přičemž se soustředili i na

individuální potřeby. Někteří účastníci potvrdili, že je kurz motivoval do té míry, že se rozhodli pokračovat v kurzech i po jeho skončení a náklady si museli hradit sami. Respondenti také kladně hodnotili vysokou kvalitu lektorů, kteří byli velmi pozorní a flexibilně vycházeli vstříc potřebám účastníků.

Většina zástupců administrativních pracovníků se domnívala, že nabídka vzdělávání je dostatečná. Měli pocit, že mají dostatek příležitostí a že nabízené kurzy jsou relevantní, zajímavé a užitečné. Uznávají, že vzdělávání je v centru pozornosti biskupství, a berou to jako benefit a vzkaz biskupství, že se o své zaměstnance stará a váží si jich.

V dotazníku měli respondenti ohodnotit na škále od 1 do 5 různé aspekty své spokojenosti se vzdělávacími aktivitami (semináře, školení, workshopy, kurzy atd.) realizovanými v letech 2017-2022.

Níže je uvedena tabulka s výsledky (zeleně je zvýrazněno hodnocení nad 20 %):

	1	2	3	4	5
Relevance (důležitost)	60,9 %	8,7 %	26,1 %	4,3 %	0%
Kvalita	65,2 %	30,4 %	8,7 %	4,3 %	0%
Přínos (využitelnost)	47,8 %	26,1 %	30,4 %	8,7 %	0%
Spokojenost s vybranými tématy	60,9 %	26,1 %	0%	8,7 %	4,3 %
Spokojenost s obsahem	47,8 %	30,4 %	17,4 %	8,7 %	0%
Spokojenost s lektorem	65,2 %	30,4 %	4,3 %	8,7 %	4,3 %
Organizace (příprava / logistika)	78,3 %	13%	4,3 %	0%	4,3 %

Tabulka 3: Vzdělávací aktivity pro administrativní pracovníky.

Při otázce na nejvlivnější vzdělávání respondenti na prvním místě uváděli jazykové kurzy, a to z důvodů, které jsou dále popsány. Dále se účastníkům líbila následující školení: školení týkající se komunikace/vyjednávání a týmové práce, zvládání stresu, počítačové dovednosti (nástroje Microsoft, bezpečnost na internetu, grafika, design atd.), účetnictví a daně pro nevládní organizace a další, specifická, technická školení.

"Nezajímavější pro mě byl kurz týmové spolupráce pro právní oddělení. Čím byl nejzajímavější? Byl přizpůsoben našim potřebám a přístup školitele byl velmi profesionální. Měli jsme spoustu příležitostí komunikovat a přemýšlet o svých otázkách. Byla zohledněna specifika naší práce. V rámci školení byla řešena komunikace uvnitř týmu i směrem ven. Získané poznatky intenzivně využívám ve své každodenní práci. Poznátky mi pomáhají efektivně zvládat pracovní úkoly a organizovat si nabitý program. "

Účastník, dotazník

Celkem 85,7 % respondentů souhlasilo s tím, že obsah vzdělávání byl dostatečně praktický: užitečný pro danou profesi/pozici.

Na otázku, co jim chybělo nebo co by se mohlo zlepšit, respondenti uvedli, že školení by měla být vybírána na základě jejich praktického využití. Rovněž by po poskytnutí vzdělávání mělo být věnováno více prostoru praktickým cvičením a drilu těchto nově získaných dovedností (než se plně osvojí, trvá to nějakou dobu). Rovněž by mělo být navázáno na různá vzdělávání (zejména, ale nejen jazykové kurzy a konverzace): mělo by dojít k vyhodnocení každého kurzu a na základě toho by mělo být zváženo pokračování kurzu. Také témata by měla být vybírána a přizpůsobována konkrétním potřebám a požadavkům cílové skupiny a úrovně (individuální nebo organizační): vždy by měla být zohledněna kultura, procesy, relevance konkrétních témat. Účastníci by také ocenili, kdyby předem obdrželi více informací o konkrétním školení, aby věděli, co mohou očekávat a na co se mají připravit. Obecně by měl být dán větší prostor pro diskusi a interakci mezi účastníky.

Bylo také zmíněno, že osobnost lektora je důležitá a dobrý výběr školitele je klíčem k úspěšnému vzdělávání. Také prezenční školení, kde je dynamika skupiny zřejmější a účastníci mají možnost se ptát, sdílet zkušenosti a slyšet názory ostatních, upřednostňuje většina respondentů před školením online.

Níže jsou uvedena nejčastější doporučení, která je třeba do budoucna zvážit:

- o Školení přizpůsobit konkrétním potřebám/požadavkům biskupství a/nebo konkrétních oddělení (na základě znalosti potřeb a preferencí účastníků).
- o Poskytnout účastníkům dostatek času na výběr vhodných termínů školení (mít více možností a informovat účastníky s dostatečným předstihem).
- o Vzdělávání by mělo být zaměřeno na praktické aspekty a "návěst" získaných dovedností/znalostí + navazující (pokračovací) kurzy
- o Biskupství by mělo zvážit sestavení "přehledné" nabídky kurzů, ze které si účastníci mohou vybrat.
- o Biskupství zváží zavedení strukturovanějšího/komplexnějšího vzdělávacího programu zaměřeného na komunikaci napříč organizací (aby všichni měli stejné zkušenosti a stejný jazyk)
- o Po jazykových kurzech by mohla následovat "výměnná návštěva" s kolegy z Německa za účelem výměny zkušeností, upevnění vztahů a procvičení získaných jazykových dovedností
- o Nadále se zaměřovat na "teambuildingové" aktivity, jako jsou společné výlety a/nebo návštěvy jiných farností.

Na otázku týkající se využití vzdělání většina respondentů odpověděla, že se jedná zejména o nové jazykové znalosti, které jsou schopni využít v každodenním životě (v práci i mimo ni). Bylo to nejen při kontaktu s kolegy a komunitou ze zahraničí, ale také v rámci každodenní e-mailové komunikace, při vyhledávání různých zdrojů na internetu a/nebo při jejich telefonické komunikaci. Ostatní uváděli jako nejužitečnější měkké dovednosti: vyjednávání, zpětná vazba, konstruktivní otázky, asertivní komunikace, komunikace mezi firmami, time-management, týmová práce, SMART cíle, stanovení priorit atd. Členové ekonomického oddělení vyzdvihli kvalitní a prakticky využitelné školení o daních a účetnictví. Několik respondentů také zmínilo práci s grafickými editory.

Celkově respondenti ocenili vzdělávání, které biskupství nabízí. Uznávají však, že ne všude se jedná o standard. Také to považují za velmi důležitý přínos. Možnost vzdělávat se považují za klíčovou pro jejich dobro vnímají to jako důležitou součást růstu jejich profesních schopností, které jim umožňují dobře a kvalitně vykonávat práci.

Pokud jde o konkrétní témata, o která mají účastníci zájem, aby se v budoucnu v nabídce objevila:

"Velmi si cením toho, že máme možnost získat rozmanité vzdělání. Považuji to za velmi důležité. Je to způsob, jak dát najevo péči o zaměstnance, respekt a vůli budovat tým profesionálů. Kde vidím příležitost, je motivace zaměstnanců aktivně se účastnit nabízeného vzdělávání. Lidé by měli být povzbuzováni k aktivní účasti na školeních a měli bychom ze všech sil bojovat proti odporu ke vzdělávání a seberozvoji. "
Účastník školení, dotazník

- Legislativa, právní problematika, daně, účetnictví související s prací na právnických/účetních odděleních.
- Efektivní metody komunikace (v týmu, mimo organizaci, krizová komunikace, asertivní komunikace, vystupování na veřejnosti).
- IT (grafický design, excel atd.)
- Další témata: psychohygienu, prevence vyhoření, efektivita, time management.

5.2.2. Webové stránky

Většina respondentů dospěla k závěru, že webové stránky biskupství využívá pravidelně. Považují je za dobře strukturované, uživatelsky přívětivé a vizuálně příjemné. Celkově vyjádřili svou spokojenost.

Nicméně na otázku ohledně možných zlepšení respondenti uvedli, že vyhledávací funkce nejsou příliš uživatelsky přívětivé, že by web mohl být lépe strukturován, aby bylo možné snadněji najít různé typy informací a dokumentů. Také intranet, který se v současné době vůbec nepoužívá, by měl být intuitivnější a uživatelsky přívětivější.

Někteří účastníci fokusní skupiny zmínili několik technických potíží se stránkami a omezení při administraci (přidávání článků/obrázků), ale celkově se shodli, že webové stránky jsou velmi pěkné: s dobrým designem a obrázky, aktuální, profesionální, funkční a reprezentativní.

Jeden z účastníků navrhl přidat na webové stránky turistické interaktivní mapy s kostely a dalšími památkami, aby byly stránky atraktivnější a interaktivnější.

5.2.3. Výroční zpráva

Co se týče výroční zprávy, většina respondentů potvrdila, že s ní ve skutečnosti nepracují a ani ji pravidelně nepoužívají. Ti, kteří zprávu četli, se shodli na tom, že je velmi dobře strukturovaná a graficky zpracovaná a biskupství by mělo v prezentaci informací tímto způsobem pokračovat. Na biskupství je Zpráva k dispozici v uvítací hale, takže si ji může projít každý, kdo přijde, což je dobrý způsob její prezentace. Všichni respondenti se shodli, že Zpráva velmi dobře reprezentuje biskupství.

5.3. Pastorační pracovníci

Skupinu "pastoračních pracovníků" tvoří 1.) pastorační asistenti, tj. většinou zaměstnanci biskupství, kteří slouží ve farnostech jako pastorační asistenti, nebo jako nemocniční kaplani, a 2.) dobrovolníci z farností, kteří se různým způsobem podílejí na činnosti farností, např. tím, že jsou členy ekonomických rad farností. Zatímco dotazníky byly předloženy na setkání ekonomických rad farností, takže evaluační zjištění jsou reprezentativní především pro tuto skupinu pastoračních pomocníků, tak klíčoví informátoři byli ze skupiny pastoračních asistentů, zaměstnaných na biskupství, kteří se podílejí na pastorační činnosti, a proto jsou v těchto zjištěních zahrnuti i jejich názory a nápady. Je také skutečností, že zástupci dalších skupin, např. administrativní pracovníci biskupství, patří často i do jiných skupin: jsou to pomocníci ve farnostech, mohou to být studenti apod. Jak již bylo uvedeno výše, tato skupina je velmi různorodá (stejně jako činnosti, kterým se věnují). Někteří zaměstnanci biskupství, kteří pracovali na pastoračním oddělení v době, kdy se realizoval projekt z Renovabis, již v době, kdy probíhalo hodnocení, na biskupství už nepracovali, takže se nemohli tohoto hodnocení zúčastnit. Na druhou stranu skupinu pomocníků (dobrovolníků) ve farnostech, která vyplňovala dotazníky, tvoří z velké části dobrovolníci, kteří pomáhají ve farnostech, ale zároveň je v této skupině také menšina lidí, kteří jsou zaměstnaní na biskupství a účastní se pastoračních či ekonomických rad proto, že je to součástí jejich práce.

Tuto provázanost je třeba brát v úvahu při čtení výsledků hodnocení, protože dotazníky byly distribuovány mezi ty, kteří jsou aktivní na setkáních ekonomických rad farností, a proto když se v této zprávě hovoří o "setkáních", je tím míněno setkání ekonomických rad farností.

5.3.1. Vzdělávání pastoračních pracovníků

Většina respondentů (75 %) se domnívá, že počet setkání je v současné době dostatečný. Z těch, kteří by volili menší počet setkání (25 %), by 36 % považovalo za ideální frekvenci jednu akci ročně. Na základě dotazníku si 90,5 % respondentů myslí, že setkání ekonomických rad farností jsou velmi praktická a užitečná a že z diskusí mohou mít užitek i mimo setkání (obsah je velmi užitečný).

Při dotazování na různá kritéria kvality těchto setkání shrnuje následující tabulka údaje získané z dotazníku:

	1	2	3	4	5
Relevance (důležitost)	52,2 %	30,4 %	8,7 %	4,3 %	4,3 %
Kvalita	54,2 %	29,2 %	4,2 %	12,5 %	0%
Přínos (využitelnost)	41,7 %	37,5 %	8,3 %	8,3 %	4,2 %

Spokojenost s vybranými tématy	62,5 %	25%	4,2 %	4,2 %	4,2 %
Spokojenost s obsahem	52,2 %	30,4 %	13%	4,3 %	0%
Spokojenost s lektory	70,8 %	20, 8 %	4,2 %	0%	4,2 %
Organizace (příprava / logistika)	83,3 %	12,5 %	0%	0%	4,2 %

Na otázku, co konkrétně jim účast na setkáních přinesla, respondenti uváděli, že především je velmi důležité mít možnost setkat se se zástupci biskupství a jiných farností: sdílet zkušenosti a lépe pochopit, jaká je situace, výzvy, přístupy a poznatky jinde.

"Je nesmírně důležité dostávat důležité informace a aktualizace přímo z biskupství, abychom mohli reagovat, a tím i ovlivňovat. Je skvělé, že nám biskupství naslouchá a my se cítíme vyslyšeni. Také je velmi inspirující a motivující slyšet biskupa a generálního vikáře: mít možnost se s nimi osobně setkat a klást jim otázky. "

Účastník setkání ekonomických rad farností, Dotazník

Také byla setkání důležitým zdrojem aktuálních informací o různých ekonomických a s ekonomikou souvisejících tématech, jako je sestavování rozpočtu, práce s rozpočty na rekonstrukce, pochopení rozdílu mezi pastoračním a investičním majetkem, celkové hospodaření s majetkem, lepší pochopení hospodaření biskupství a rozšíření jeho správy.

"Velmi si cením toho, že se dozvídám o ekonomice z jiných farností. Dříve to probíhalo spíše povrchně, protože kněz byl (jediný), kdo o těchto otázkách věděl, a nabízel nám to jako jistotu. Nyní mám pocit, že se tento přístup mění. Je to způsob více participativní a inkluzivní. "

Účastník setkání ekonomických rad farností, Dotazník

Respondenti oceňovali, že společná setkání ekonomických rad farností vytváří prostor pro setkávání různých lidí, sdílení názorů a diskusí na různá témata, vzájemnou inspiraci. Existuje spousta informací, žádostí a důležitých připomínek, které by zůstaly nevyslyšeny, kdyby taková setkání neexistovala. Nejcennější na těchto setkáních je možnost sejít se všichni společně v jedné místnosti a diskutovat o různých tématech. Podle respondentů je tak komunikace a sdílení informací mnohem rychlejší a efektivnější.

Na otázku, jaká konkrétní témata respondenti považují za nejpříhodnější, bylo uvedeno:

- Nové způsoby a perspektivy využití hmotného i nehmotného majetku, např. rekonstrukce, investice.
- Informace o pozemcích a investičním majetku
- Pohled na ekonomiku vikariátu a diecéze
- Podrobný přehled o hospodaření biskupství a vysvětlení jednotlivých údajů a aspektů jeho kvality
- Sestavování rozpočtu

- Sdílení zkušeností a ekonomických postupů v rámci jiných farností

"(Na posledním setkání) bylo velmi málo prostoru pro konkrétní návrhy na zlepšení a připomínky. Také shrnutí diskuse ve skupinách mělo velmi omezený prostor. Náš člověk, který prezentoval poznatky ze skupiny, byl nucen svůj projev hodně zkrátit. Každopádně za zmínku stojí fakt, že se zlepšila vzájemná komunikace mezi farnostmi i uvnitř nich: na tom jsme se všichni shodli. Přesto vidíme další potenciál, jdeme kupředu. "
Účastník setkání ekonomických rad farností, dotazník

Do budoucna by respondenti uvítali ještě větší prostor pro diskusi, dotazy a bezpečné prostředí pro sdílení různých problémů. To by posílilo otevřenost, transparentnost a mohlo by to povzbudit ke slovu i ty, pro které není snadné se otevřít.

"Na prvním setkání jsem cítil, že mezi členy ekonomických rad farností a biskupstvím chybí pocit spolupráce a důvěry, ale s každým dalším setkáním se tato bariéra zmenšuje. "
Účastník setkání, dotazník

Účastníci by také uvítali větší důraz na sdílení konkrétních, praktických zkušeností, např. případové studie a osvědčené postupy z farností s dobrými hospodářskými výsledky a/nebo diskuse o způsobech, jak využít stávající finanční prostředky a získat více prostředků na renovace/rekonstrukce, jak lépe investovat a jak vytvářet inovativní projekty ve farnostech. Také by uvítali větší spolupráci s účetním oddělením a vysvětlování používaných technických termínů (protože ne všichni jim rozumí). Dále by se chtěli dozvědět více o správě hmotného a nehmotného majetku, fundraisingu a sestavování rozpočtu. Mělo by probíhat kontinuální vzdělávání zaměřené na ekonomické aspekty správy farností, aby se farnosti mohly stát samostatnějšími a kreativnějšími. Mnoho farností v současné době nespĺňuje očekávanou úroveň znalostí o tom, co znamená ekonomická správa farnosti. To má často dopad na kněze, kteří se proto mohou cítit zahlceni a/nebo znechuceni.

Bylo také navrženo, aby ještě před samotným setkáním dostali účastníci materiály k tématům, která se budou projednávat, připomenout účel a cíle Rady a také se pokusit přivést na setkání zástupce, kteří dosud nebyli aktivní.

Na otázku o další podpoře, kterou by respondenti potřebovali od biskupství, jen málo z nich zmínilo, že mají pocit, že již mají dostatečnou podporu. Zároveň měli pocit, že mohou získat podporu, kdykoli by ji potřebovali. Nicméně většina respondentů by ocenila více prostoru pro konzultace 1:1 se zástupci koordinačního týmu Rady. Někteří již mají konkrétní náměty k diskusi (granty, fondy oprav, finanční investice, odpisy, fond solidarity, solární energie, investice a dlouhodobá návratnost investic, pronájem/prodej farního majetku, právní podpora, "směrnice" pro Radu atd.) Mají spoustu nápadů a chtěli by se více zapojit do přípravy jednání.

Pokud jde o témata, která by respondenti chtěli vidět na programu schůzí, ta byla velmi různorodá. Bylo zmíněno, že těžištěm těchto setkání by mělo být i nadále posilování vztahů

mezi členy Rady a biskupstvím, dále práce na strategii dalšího rozvoje biskupství, která by sloužila jako vodítko pro ostatní farnosti, příprava rozpočtů, hospodaření na zemědělské půdě v praxi, investice nebo otázky životního prostředí.

V části dotazníku věnované komentářům zaznamenali respondenti ještě několik dalších podnětů. Přáli by si, aby se uskutečnilo školení o fungování farnosti do hloubky, a považují to za nezbytné, zejména pro nové členy. Je zřejmé, že členové rady mají zájem dozvědět se více o praktické stránce fungování. Chtěli by se učit od ostatních, čerpat z reálných zkušeností, slyšet příběhy o úspěších a osvědčených postupech. Poptávka po navazování kontaktů je vysoká: padl nápad sdílet mezi členy seznam kontaktů a zahrnout do něj informace o jejich odborné oblasti, aby kontakt mezi účastníky mohl pokračovat i po skončení setkání. Bylo také zdůrazněno, že komunikace mezi biskupstvím a Radou se v posledních letech výrazně zlepšila, což je velmi vítáno a oceňováno. Respondenti by si přáli, aby se tato spolupráce dále rozvíjela.

"Neznáme se osobně, a přesto toho máme tolik společného! Diskuse ve skupině byly tak silné! Mnohem lepší a účinnější než teoretické přednášky. Praktické, konkrétní zkušenosti jsou nejlepší. Máme zájem o další! Není nám to jedno. Prosim, naslouchejte nám více, odpovídejte na naše otázky raději ihned než později nebo jindy".
Účastník setkání, Dotazník

Respondenti, kteří se zúčastnili rozhovorů (všichni pracující jako pastorační pracovníci/pastorační asistenti na biskupství), by uvítali další vzdělávání v oblasti psychoterapie, krizové intervence a paliativní péče. Několik respondentů uvedlo, že nabízené vzdělávání v současné době postrádá jasnou (dlouhodobou) vizi. Neexistuje žádná koncepce nebo rámec vzdělávání, který by poskytoval strukturu, jasné cíle nebo kritéria úspěšnosti. Vytvoření takového rámce je klíčovým doporučením respondentů. Taková strategie by měla vycházet z důkladné znalosti skutečných vzdělávacích potřeb účastníků (analýza potřeb). To by podle respondentů přineslo větší jasnost, transparentnost, kvalitu a dopad.

Několik respondentů vyjádřilo nejasnosti ohledně rozpočtu, který je k dispozici na vzdělávání, priorit a výběrového řízení. Uvítali by větší transparentnost, např. aby věděli, jaký je rozpočet na jednotlivé osoby/vzdělávání, a na základě toho se sami rozhodli, které vzdělávání je relevantní.

V každém případě se většina dotázaných shodla na tom, že by se měla zlepšit komunikace týkající se dostupného vzdělávání, aby účastníci věděli, z čeho si mají vybírat, a aby se od začátku aktivněji zapojili.

V rozhovorech se dvěma klíčovými informátory v obou případech viděli přínos supervize s externím supervizorem jako velmi pozitivní.

"Právě díky vedení externí osoby týmu: supervizora, jsou do diskuse vnášena různá témata, která se otevírají v bezpečném prostředí. Supervizor nás vede, dbá na to, aby se každý mohl vyjádřit, naviguje skupinu v procesu, zajišťuje plynulost a výměnu zkušeností. Tímto způsobem můžeme otevřít témata, o kterých bychom jinak nemluvili, získat podporu a uvědomit si, že jsme v tom společně, že máme stejné problémy. Skupinová supervize otevírá určitá témata, která jsou důležitá a ze kterých se všichni mohou poučit. "
Účastník, diskuse ve fokusní skupině

"Supervize mi hodně pomáhá. Pracuji jako kaplan v nemocnici a považuji ji za nutnost. Jednou tam byl mladý chlapec s onkologickým onemocněním, který pracoval jako údržbář. Doma měl zbraně. Báł se smrti a chtěl důstojně odejít ze světa, což pro něj znamenalo spáchat sebevraždu. Svěřil se mi se svým plánem a já nevěděł, co mám dělat. Přinesl jsem toto téma na supervizi a dostalo se mi velké odborné podpory. Nakonec sebevraždu nespáchal. A jeho zdravotní stav se zlepšil. Nikdy nemůžete vědět, koho potkáte, a je těžké se na takové situace připravit. "
Účastník, rozhovor

Pro pracovníky v paliativní péči a v nemocnicích by podle respondentů měla být supervize standardem a měla by být poskytována pravidelně (např. jednou za měsíc).

Při otázce na vzdělávání, které mělo největší dopad, byl jako velmi účinný a užitečný uváděn kurz nemocniční kaplan, praktické dovednosti. Přestože se jednalo o kurz povinný ke splnění legislativních požadavků pro výkon povolání, účastníci ocenili jeho zaměření na reálné využití v praxi, spoustu praktických nácviků a příkladů a také to, že kurz byl přizpůsoben potřebám biskupství a že účastníci nemuseli nikam cestovat: že se konal v prostorách biskupství.

Také kurz zaměřený na pozůstalé po zemřelém člena rodiny byl zmíněn ze stejného důvodu: zaměření na praktické využití, praktické nástroje a nápady, přizpůsobení potřebám biskupství a konání v příjemném a pohodlném prostředí.

Respondenti vidí ve vzdělávání bránu ke kvalitě. Právě ono prezentuje ostatním, včetně klientů, že jsou v rukou odborníků, že jsou v dobrých rukou. Buduje to důvěru. Také opět jedním z hlavních "vedlejších produktů" vzdělávání, které respondenti zmiňovali, je skutečnost, že díky různým kurzům a školením se lidé setkávají, setkávají se v jiném prostředí, než by se běžně setkávali, a skrze sdílejí získávají cenné zkušenosti a poznatky, které by jinak nejspíš nedostali.

5.3.2. Webové stránky

Většina respondentů se shodla na tom, že webové stránky jsou velmi dobře navržené a funkční. Ještě více to platí ve srovnání s podobnými webovými stránkami jiných diecézí. Uživatelé nejvíce využívali vyhledávání kontaktů a modliteb. Filtry jsou dobře nastaveny tak, aby bylo možné snadno najít v podstatě jakoukoli informaci na webových stránkách. Jediná

zmíněná doporučení se týkala vyhledávacích funkcí. Uživatelé by také ocenili možnost pravidelného zasílání novinek/aktualit na svůj e-mail. Dalším návrhem bylo propojení hlavního webu s webem Diecézního centra mládeže a dalšími, podobnými, stránkami. Jedna z respondentek zmínila, že farnost, kde působí, používá stejný styl a strukturu vlastního webu, který je propojen s webem biskupství, což by se dalo využít jako dobrá praxe.

5.3.3. Výroční zpráva

Většina respondentů výroční zprávu aktivně nevyužívá i z toho důvodu, že je obtížné (nebo nemožné) ji na webu najít. Z toho vyplývá jediné doporučení: zviditelnit Výroční zprávu na webových stránkách. Přesto ti respondenti, kteří ji viděli, potvrdili, že její kvalita je velmi dobrá, a nemají žádné konkrétní návrhy na zlepšení.

Sekundární cílové skupiny projektu

Zatímco výše popsaná zjištění reprezentující 3 primární cílové skupiny projektu (kněží, administrativní pracovníci biskupství a pastorační pracovníci) jsou klíčovými zjištěními evaluace (u každé z primárních cílových skupin byly použity 3 různé metody triangulace získaných dat), níže uvedené 3 sekundární cílové skupiny (zástupci farností plzeňské diecéze, studenti vysokých škol a studenti středních škol) byly přidány později v průběhu evaluace, aby dále zobrazily různé pohledy a názory zástupců sekundárních cílových skupin a poskytly "širší obraz" k primárním zjištěním.

Protože dotazníky byly jediným použitým nástrojem, nelze zjištění považovat za reprezentativní vzhledem k metodickému uspořádání (použita pouze 1 metoda a kritéria výběru) a také nízkému počtu získaných odpovědí.

To je třeba vzít v úvahu při čtení zjištění v dalších částech této zprávy. Hlavním cílem těch, které jsou do zprávy zahrnuty, je přesvědčení, že poskytují jiný, ale omezený pohled na cíle hodnocení a poskytují určité, i když omezené informace o tom, jak sekundární skupiny vnímají dopad projektu.

5.4. Farnosti

Na dotazník odpovědělo 41 osob, které patří nejméně k 8 různým společenstvím/farnostem (z celkového počtu 66 v plzeňské diecézi). Osobně byli dotazováni také 2 pastorační asistenti a 2 další zástupci, kteří se nenazývají pastoračními asistenty, ale také se podíleli na úkolech spojených s pastoračními.

5.4.1. Obecné dojmy

75 % respondentů navštěvuje akce (obvykle mše svaté) pořádané místní církví často, alespoň jednou za měsíc. 82,9 % respondentů považuje nabídku různých akcí v rámci svého společenství za dostatečnou, nicméně jen málo z nich uvedlo, že nemají o akcích dostatek informací, i když celkově se 92,1 % respondentů cítí "dobře informováno" o různých akcích a setkáních své farnosti/společenství, zatímco 85 % se cítí "dobře informováno" o akcích v plzeňské diecézi. Na základě dotazníku rozdaného 41 lidem rozmístěným v 10 různých společenstvích plzeňské diecéze se 45,7 % lidí dozvídá o akcích ve svém společenství z internetu, zatímco 31,4 % "z doslechu". Jiným způsobem (e-mailem, od pastoračního asistenta či jiných členů společenství, z bulletinu apod.) se informace dozvídá 14,3 % a 8,6 % z nástěnky v kostele, letáku či plakátu.

83,8 % považuje akce pořádané v jejich společenství za kvalitní. Nejčastěji byly zmiňovány konkrétní akce: Velikonoční vigilie, Cesta ke svobodě, Cesta k radosti, On-line večerní škola, duchovní obnova, synodální setkání, setkání farností na začátku a na konci školního roku, farní den, pouť, různá setkání ("spolčo", setkání nad Biblií), přihlášení: setkání s biskupem, setkání na farní zahradě, koncerty, Noc kostelů, společné výlety (včetně návštěvy partnerského města Nabburg v Bavorsku), mše svaté, letní tábory, setkání scholy a setkání pořádaná Diecézním centrem mládeže atd. .

"Na setkání (v sousední farnosti) nechodím příliš často. Moc lidí tam neznám. Víím, že se tam párkrát do roka konají nějaké akce, ale moc lidí tam neznám, takže tam nechodím. Mezi mnoha novými lidmi se necítím dobře. Je pro mě těžké se s nimi zapojit do konverzace. A nechci se nakonec cítit osaměle uprostřed davu. Akce, které se konají mimo naši farnost, mě právě z tohoto důvodu příliš nelákají. Cítila bych se úplně jinak, kdybych měla někoho, kdo by šel se mnou. "

Farnost, rozhovor

"Opravdu nevím, co změnit, aby do církve přišlo více mladých lidí. Z mého pohledu může být pro některé problém v tom, že ti ve věku mých rodičů se prezentují, jako by všemu rozuměli nejlépe. Nejsou vůbec otevření diskusi. Ti ve věku 25-35 let mají svá vlastní manželství a rodiny a nesdílejí s námi své životní zkušenosti. Mám pocit, že ti z nás ve věku 12-25 let v podstatě neexistují. Není tu žádné zaměření ani zájem, a tak jsme odkázáni na to, abychom žili život podle svých vlastních podmínek (mimo církev). "

Farnosti, Dotazník

"V naší farnosti se v neděli v kostele schází obvykle 15-20 lidí. V podstatě se navzájem neznají. Nemají nic moc společného: sejdou se na hodinu a pak zase zmizí, aby se příští týden sešli znovu. "

Farnosti, rozhovor

Když jsme se ptali na důvody, proč nemají dostatečný přístup k akcím pořádaným místní církví/společenstvím, bylo jen málo zmínek o tom, že překážkou pro větší aktivitu je nedostatek "vrstevníků" v církvi. To bylo zmiňováno zejména v souvislosti s věkovou skupinou 12-25 let a lidmi kolem 40 let (rodiny s dětmi). Hodně respondentů mělo pocit, že tato skupina lidí se v církvi "nenachází".

"Na akce (pořádané církví) nechodím často, protože tam nerada chodím sama. Kdybych měla manžela, přítele nebo jiného společníka z církve, který by se ke mně připojil, byl by to pro mě velký rozdíl. " Farnosti, dotazník

---

Naopak 77,8 % respondentů považuje svou obec za "dostatečně otevřenou mladým lidem" (76,9 % na úrovni plzeňské diecéze), zatímco pouze 11,1 % si myslí opak (5,1 % na úrovni plzeňské diecéze). Pocit "osamělosti" byl v dotaznících zmíněn několikrát. Pro zacílení na tento problém je podle respondentů nejdůležitějším faktorem pro zlepšení komunikace (s těmito věkovými kategoriemi, ale i mimo ně). Měla by být intenzivnější, cílenější a měla by jít mnohem více do hloubky. Relevantní témata, která dané cílové skupiny zajímají, je podle respondentů třeba více otevírat, aby se do komunity přilákalo více lidí.

Někteří respondenti zmínili, že by pro větší aktivitu v rámci komunity uvítali větší "popostrčení", větší podporu, např. ústní pozvání od svých vrstevníků, sousedů, kněží. Hodně lidí není příliš aktivních, pokud jde o pomoc při organizaci/koordinaci různých akcí, protože mají pocit, že je to velmi psychicky a fyzicky náročné. Být aktivnější znamená věnovat svůj čas a energii, což je těžké, pokud nevidíte, jak se to "vyplatí". Zdá se, že zkušenost mnoha respondentů je taková, že aktivitu ve své komunitě často pocítují jako "sólo cestu" a někdy vede k vyhoření. Větší podpora ze strany kněží, dalších členů společenství nebo jiných farností by určitě něco změnila. Jak zmínil jeden z respondentů: "Už jen to, že se mě někdo ptá na to, jak to šlo, je skvělým zdrojem energie!".

Pokud jde o dopad těchto různých setkání/akcí, kromě "vzdělávací" části se většina respondentů shodla na tom, že je to zejména navazování kontaktů: možnost setkat se s ostatními, sdílet, vyměňovat si informace a postřehy a navázat kontakty, což je pro ně důležité. Tato setkání přinášejí účastníkům radost, motivaci, inspiraci a naději.

"Moc se mi líbí, jak se v evangelické církvi lidé po mši setkávají, aby si společně dali kávu a popovídali si. V naší církvi se před mší nebo po ní maximálně pozdravíme nebo prohodíme pár slov. " Farnosti, rozhovor

---

91,2 % respondentů souhlasilo s tím, že účast na akcích/setkáních v rámci diecéze a jejich společenství je podporuje v prohlubování jejich duchovního života a vztahu k Bohu. Opět bylo mnohokrát zmíněno, že nejdůležitějším prvkem jsou především samotná setkání, sdílení v menších skupinkách, získávání inspirace od druhých prostřednictvím naslouchání jejich příběhům, poznávání jejich osudů, života, výzev, pocit, že jsou součástí něčeho většího, pocit sounáležitosti se společenstvím. Několik lidí zmínilo, že rádi poslouchají křesťanské rádio, televizi Noe a zvukové zdroje na internetu (např. podcasty), které jim pomáhají posilovat každodenní duchovní praxi. Je to časově flexibilní a méně náročné.

91,7 % respondentů má v církvi někoho, kdo je jejich duchovním průvodcem. Většinou se jedná o konkrétní osobu (kněze, pastoračního asistenta nebo přítele z komunity), která přichází pro podporu v krizových situacích, jako je beznaděj nebo nemoc. Přesto několik respondentů uvedlo, že nikoho takového nemají a cítí se se svými starostmi spíše osamoceni.

5.4.2. Webové stránky

O webových stránkách biskupství vědělo 79,5 % respondentů. Většina z nich oceňuje, že jsou velmi přehledné, uživatelsky přívětivé, snadno se v nich orientuje, mají pěkné obrázky a aktuální informace o různých akcích v celé plzeňské diecézi. Většina respondentů navštěvuje webové stránky proto, aby si vyhledala konkrétní akci, získala kontakt na konkrétní farnost/kněze, přečetla si o již proběhlých akcích nebo získala inspiraci (prostřednictvím fotografií, různých zamyšlení či přímých přenosů).

5.4.3. Další komentáře

Většina respondentů sice ocenila zájem biskupství o jejich názory, ale několik z nich bylo zároveň skeptických vůči "dalšímu dotazníku". Nebyli si jisti, k čemu budou jejich odpovědi použity a zda budou čteny a řešeny. Zmínili nedávnou zkušenost ze synody, v jejímž rámci proběhlo mnoho diskusí, ale žádná hmatatelná změna poté nebyla zaznamenána.

"Toto je třetí nebo čtvrtý dotazník za půl roku. Otázky jsou velmi zajímavé a složité a je v nich velmi málo prostoru pro poskytnutí relevantních odpovědí. Pokud by byl skutečný zájem, dalo by se o nich diskutovat celé hodiny. Je škoda, že si na takové diskuse nenacházíme čas. Chtěl bych vědět, jaký dopad bude mít tento dotazník. A jsem připraven jít do větší hloubky, pokud uvidím, že je tu někdo, kdo (skutečně) naslouchá. "
Farnosti, Dotazník

Při otázce na problémy v jejich farnosti a omezení bylo mnohokrát zmíněno, že kněží mají velmi omezené kapacity. Jsou často sami a unavení. Potřebují větší podporu. Pomoc dobrovolníků/lidí z okolí kostela, není dostatečná. Společenství není tak aktivní. Co k tomu možná ještě více přispívá, je hranice mezi "věřícími" a "nevěřícími", katolíky a ostatními je stále velmi tenká. Kostel by se měl otevřít všem lidem, kteří mají zájem, myslí si respondenti, přilákat nové tváře, udělat ho živějším a živějším.

5.4.4. Doporučení

Zejména při rozhovorech se zástupci jednotlivých farností byla dále diskutována otázka přílišného zahlcení kněží úkoly a jejich neustálé vyčerpání. Někteří z respondentů zmínili, že to, co by s tím mohlo pomoci, je buď větší zapojení dobrovolníků (To by vyžadovalo jejich

---

"Rozdělování lidí na věřící a nevěřící, na ty, kteří chodí do kostela, a na ty, kteří do kostela nechodí, už neplatí. Pravda je jedna a (katolická) církev by měla být otevřená všem, kdo přicházejí. "
Farnost, rozhovor

---

aktivizaci, což se nestane ze dne na den. Tam jsou nutné investice. Dobrovolníkům je třeba poskytnout školení a motivaci).

Důležité také je, aby kněží měli dostatek příležitostí k odpočinku. Neměli by pracovat 24 hodin denně, 7 dní v týdnu, protože to není udržitelné, a také by jim měly být poskytnuty příležitosti k co největšímu psychickému "vypnutí".

"Kněží jsou (často) velmi osamělí. Laici naopak mají pocit, že nemají právo sdílet svůj názor. To je špatně. Potřebujeme, aby církev (opět) ožila. Rád bych, aby se církev stala společenstvím, které je inkluzivní, kde se lidé učí jeden od druhého, kde společně tvoříme a rosteme. "
Farnost, rozhovor

"Vidím to na našem knězi. Jak je zaneprázdněný. Z psychologického hlediska jsou opravdu přetížení. Když ho vidím, jak s námi chodí na jazykový kurz, je to jiný člověk. Začne žertovat, směje se, dělá si legraci sám ze sebe. To je něco, co jsem u něj dříve neviděl. Měli by (kněží) mít více takových příležitostí. Pokud je to pořád práce, řešení problémů druhých, žádná možnost vypnout, není to dobré. Potřebuje nějaké pravidelné volno, jako každý jiný. "
Farnost, rozhovor

"Každý z nás (ať už je členem církve, nebo ne) by se měl především snažit o prohloubení vlastní duchovní praxe. Je důležité se stále ptát (druhých) a být tázán: udělat si čas, aby otázky dozrály. Církev by měla být školou dialogu. Měli bychom se ještě lépe učit naslouchat, reagovat a klást správné otázky. Máme (morální) povinnost zůstat otevření a diskutovat s každým, kdo má o diskusi zájem. "
Farnost, rozhovor

"Kněží a lidé v pastoraaci potřebují prevenci vyhoření. Můžeme jet do lázní nebo absolvovat nějakou jinou samoléčbu. Můžeme jet strávit několik dní v přírodě. Zajímalo by mě, proč kněží nemají něco jako sabatiki - několik týdnů volna jednou za několik let, nebo ideálně každý rok. Sami to možná nevidíte, ale u jiných si všímáte, že jsou přetížení a uzavření do syndromu vyhoření, a to není v naší církvi nic zvláštního. Týká se to mnohých. Měli bychom na to být lépe připraveni a myslet na prevenci, a ne se děsit, když už je pozdě, nebo předstírat, že to neexistuje."
Farnost, rozhovor

Velký přínos by podle respondentů mělo také to, kdyby měl kněz pastoračního asistenta, který by mu pomáhal organizovat různé akce, propagovat je a oslovovat lidi. Kněží nemohou všechny tyto činnosti dělat sami. Aby to mohlo fungovat, byla by určitě potřeba finanční podpora ze strany biskupství. Také farní pastorační rady nyní ve většině případů nefungují a je úkolem biskupství je podporovat, organizovat setkání a vzdělávání pro jejich členy, aby Tito

lidé mohli přinášet znalosti, zkušenosti a motivaci zpět do farnosti a celkově podporovat kněze/farnost.

Vytváření sítí mezi jednotlivými farnostmi, budování nových a vyživování stávajících vazeb, podpora výměnných setkání a sdílení zkušeností napříč farnostmi, společné pořádání různých akcí a projektů má díky respondentům velký potenciál a role biskupství je v tomto velmi významná. Biskupství je zodpovědné za nastavení funkčního systému a procesů a mělo by být odpovědné. Mohlo by například iniciovat vytvoření skupiny/sítě školitelů: kněží a laiků, zajistit pro ně školení školitelů a pokračovat v budování jejich kapacit, aby mohli sloužit/školit další a dlouhodobě zaručit určitou kvalitu a konzistenci vzdělávání.

Mnozí se domnívají, že přivádění nových lidí, větší inkluzivita a otevřenost vůči tématům a výzvám současného světa je to, co církev potřebuje řešit. V některých farnostech se to již děje. Pořádají se různé iniciativy a akce, kde se setkávají věřící i nevěřící a společně debatují o různých současných tématech, která přesahují rámec křesťanství, jako je rodina, přátelství, ale také válka, deka strachu. Tyto diskuse lidi sbližují. Jsou to témata, která zajímají každého. Odtud mohou vznikat nová spojení a přátelství.

"Bible je plná příběhů, které tak dobře dokumentují aktuální problémy světa. My, křesťané, bychom měli tyto příběhy mnohem častěji využívat k tomu, abychom druhé zapojili do důležitých rozhovorů, abychom hledali součinnost, odpovědi, další otázky a společné základy. To je naše role. To je to, co máme dělat."
Farnost, rozhovor

Respondenti během rozhovoru uvedli několik konkrétních doporučení, která se týkají současné situace ve farnostech, zejména nedostatku kapacit a vzdělání, a jsou uvedena níže:

- o Vytvoření multidisciplinárního expertního týmu na biskupství.
- o začít definovat priority vzdělávání pro různé cílové skupiny, včetně větších týmů, včetně pastoračních rad na bázi důkladné analýzy potřeb založené na dotazování se samotných kněží, pastorů a dalších cílových skupin, co skutečně potřebují.
- o vytvoření rámce vzdělávání reagujícího na konkrétní potřeby cílových skupin (včetně vzdělávání na míru, školení pro školitele) s jasnou strukturou a nastavenými pravidelnými procesy včetně pravidelného monitorování a hodnocení.

5.5. Vysokoškolští studenti

Celkem 21 studentů, kteří navštěvují setkání Diecézního centra pro mládež, vyplnilo online dotazník reprezentující sekundární skupinu projektu: vysokoškolské studenty. Později při vyhodnocování bylo rozhodnuto doplnit 3 sekundární skupiny: vysokoškoláky, středoškoláky a zástupce farností, aby bylo možné vyhodnotit hlavní cíl projektu, kterým je, aby "Biskupství plzeňské bylo vnímáno jako pozitivněji vnímaná organizace předávající Dobrou zprávu/evangelium dobře, aktuálními formami komunikace a v adekvátním jazyce." Proto byly otázky zaměřeny na zjištění, jak sekundární skupiny vnímají roli biskupství a celkovou situaci ve své farnosti/obci a plzeňské diecézi.

5.5.1. Obecné dojmy

Z celkového počtu 21 studentů, kteří byli osloveni Diecézním centrem mládeže (dále jen DCM), aby poskytli odpovědi na online dotazník, navštěvuje 66,7 % respondentů pravidelně některé církevní společenství, 28,6 % nepravidelně a 4,8 % nenavštěvuje vůbec žádné. 71,4 % respondentů se považuje za velmi aktivní v rámci společenství, ke kterému patří, což znamená, že se často účastní různých akcí/setkání pořádaných společenstvím a někdy také pomáhají s jejich organizací. 28,6 % se různých akcí účastní jen občas, obvykle když tam jde někdo z jejich přátel.

Povaha komunity: to, zda je živá a aktivní, je pro jednotlivce jednoznačně nejdůležitějším faktorem pro zapojení. Aktivní a nadšení jedinci přitahují, inspirují a posilují ostatní.

Na otázku, jaký je jejich názor na současné možnosti setkávání, si 38,1 % respondentů myslí, že nabídka akcí/setkání v rámci jejich komunity je dostatečná, zatímco 47,6 % souhlasilo, že je dostatečně široká, ale dodalo, že nemají dostatek času se těchto akcí účastnit. O tom, že nabídka není dostatečná, se domnívalo 14,3 % respondentů.

Při otázce na konkrétní akce, kterých se v posledních měsících zúčastnili, většina studentů uvedla pouť, výlet na hory a další akce a setkání pořádané mládežnickou komunitou HORA. Několik málo z nich uvedlo také další akce, jako je Log In, RESET nebo setkání/kavárna s biskupem.

Většina mladých lidí se o akcích/setkáních pořádaných církví dozvídá z internetu a sociálních sítí. Ostatní jsou závislí na svých kamarádech nebo spolužácích a lidech z komunity. Pouze 2 respondenti uvedli, že čtou letáky a nástěnky v kostele/katedrále.

Tyto akce jsou příležitostí setkat se s přáteli a podobně smýšlejícími, strávit více/kvalitněji společný čas s ostatními členy společenství, jít hlouběji do diskuze, inspirovat se hledat radu. Akce pro mladé lidi jsou zábavné, panuje na nich skvělá atmosféra a je na nich spousta poznatků a konkrétních odnášek. Několik studentů zmínilo, že jim setkání pomohla s překonáním těžkého období nebo krize. Také se jim podařilo poznat nové lidi, posílit stávající vztahy a navázat nové.

Na otázku, co je na takových akcích nejcennější, odpovědělo, že pro většinu respondentů (81 %) je to setkání s lidmi, které znají a kterým důvěřují, 52 % oceňuje nové poznatky a dovednosti, pro 52 % je důležitá také duchovní část programu: modlitba, adorace, možnost individuálního rozhovoru, 48 % se líbí, že setkání přinášejí možnost být součástí společenství a službu druhým, 33 % oceňuje možnost setkat se s různými odborníky a osobnostmi.

Většina respondentů se shodla na tom, že jim tyto akce pomáhají prohlubovat spiritualitu a vztah k Bohu. Bez těchto akcí/setkání by někteří z nich těžko pěstovali svou spiritualitu sami. Zatímco většina respondentů tvrdila, že v církevním společenství nachází podporu a povzbuzení mezi svými vrstevníky, jen málo respondentů naopak uvedlo, že v rámci společenství nemají nikoho, kdo by hrál roli duchovního společníka nebo vzoru. Několik z nich zmínilo, že je to ovlivněno také tím, že kněží často mění působišťe, a než si člověk na dotyčného zvykne, může být pryč. Vybudovat si důvěru a vztah vyžaduje čas.

"Myslím, že mladí lidé by měli být více vzděláváni v tom, co znamená být součástí komunity. Být křesťanem často znamená chodit každou neděli do kostela a to je vše. Ale my můžeme nabídnout mnohem víc. Kdybychom dokázali na mladé lidi mluvit jejich jazykem, ukázat jim, jaký z toho mohou mít prospěch, věřím, že by přišli. "

Vysokoškolský student, rozhovor

Na otázku, zda si respondenti myslí, že jejich společenství je obecně otevřené mladým lidem (uvnitř i vně církve), si většina respondentů myslí, že společenství je otevřené a že existuje dostatek příležitostí/akcí, kdy se lidé "zvenčí" církve mohou setkat s těmi uvnitř. Nicméně jen málo z nich zmínilo, že to podle nich není dostatečné. Někteří měli vlastní, ne příliš dobrou zkušenost a zmínili, jak těžké pro ně bylo vstoupit do nového společenství. Málokdo zmínil, že mají pocit, že přijetí nevěřících je obecně stále velmi nízké, např. když někdo zvenčí přijde v neděli do kostela.

Podobné odpovědi zazněly i při otázce na otevřenost vůči mladým lidem konkrétně v plzeňské diecézi. Devět respondentů si myslí, že je velmi otevřená a dělá velký kus práce, aby přilákala do církve více mladých lidí, tři si myslí, že to vůbec není pravda a že by se mělo vyvinout mnohem větší úsilí, zatímco dva respondenti na tuto otázku těžko nacházeli odpověď.

Ohlasy na roli plzeňského biskupství byly velmi různorodé. Odpovědi lze rozdělit do 3 třetin. Jedna třetina se domnívala, že role je spíše neutrální: neví, jaká je jejich role, a s biskupstvím nepřicházejí příliš do styku. Druhá třetina si myslela, že role biskupství je velmi důležitá a bylo vynaloženo mnoho času, finančních investic a dobrého úsilí na zlepšení komunikace s různými skupinami, koordinaci a propojení různých farností, včetně mladých lidí. Hodně mladých lidí oceňuje biskupa a jeho úsilí. "Ostatní nám závidí, že máme takového biskupa", zmínil se jeden respondent. Poslední třetina respondentů vnímá biskupství spíše jako "skupinu starších lidí, kteří se honí za svými zájmy". Podle nich je spousta aktivit pořádaných v rámci diecéze málo inkluzivních a z pohledu člověka zvenčí spíše těžko pochopitelných.

"Když rozesíláme informace o různých akcích pořádaných v Plzni, nikdo je moc nečte/distribuuje. Informační tok není na svém místě. Kněží o akcích, které pořádáme, nevědí, informace na zdech kostela nevidíte. Lidé z farností o tom nevědí a mladí lidé také ne. Takto se stále zaměřujeme na omezený počet víceméně stejných lidí. "

Vysokoškolský student, rozhovor

Několik respondentů zmínilo, že v některých farnostech mladí lidé téměř chybí a církve často není považována za atraktivní pro mladé lidi. Pro mladé lidi je důležité vidět své vrstevníky, jak jsou aktivní ve společenství. Zatímco pár respondentů dotazníku zmínilo, že mají nějaké další studenty, které znají, jen málo z nich uvedlo, že ve svém společenství nemají mnoho (nebo žádné) vrstevníky. Někteří z nich se také domnívali, že neexistuje jasné zaměření na mladé lidi, což by bylo třeba více vidět v komunikaci a typu pořádaných akcí. Jeden z aktivních členů DCM zmínil, že problémem je cílení komunikace. Zatímco v samotné Plzni

působí, do menších farností mimo město mají velmi slabý dosah. Neexistuje funkční síť, jejímž prostřednictvím by se informace o různých akcích šířily. Několik lidí má zkušenost, že kněží o spolupráci s nimi nejevili velký zájem. Možná je to tím, že se bojí, že by o mladé "přišli", kdyby je nechali odjet do Plzně a podívat se do "většího světa".

Několik mladých lidí zmínilo, že se cítí trochu "odloučení" od ostatních lidí v komunitě. Necítí se propojeni s ostatními lidmi, kteří mají jiné zkušenosti, věk nebo zázemí. Uvítali by více aktivit zaměřených na poznávání různorodosti komunity, např. poznávání bojů různých věkových skupin, generací, různých profesí. Zajímají se o mezigenerační setkání, která se konají velmi zřídka. Také by se rádi dozvěděli o zkušenostech odjinud.

5.5.2. Webové stránky

Nepřekvapilo, že 52 % respondentů dotazníku znalo webové stránky biskupství, zatímco 48 % ne. Několik studentů uvedlo, že webové stránky považují za něco, co patří do "starého železa" a pro jistotu je nepotřebují ani nevyužívají. Z těch, kteří web občas používají, si jen málo z nich myslelo, že by měl mít lepší design: modernější a atraktivnější. Události by mohly být lépe uspořádané a snadněji vyhledatelné. Respondenti, kteří věděli, většinou využívají webové stránky k vyhledávání kontaktů na kněze a k vyhledávání informací o různých akcích. Někdy si také čtou o proběhlých akcích. Někteří z respondentů uvedli, že se jim líbí kvalita zobrazených fotografií.

"Existují "večery pro seniory", setkání mládeže, studentské aktivity, víkendy pro maminky s malými dětmi, ale málokdy se sejdeme všichni společně. Je jen málo příležitostí, abychom si po mši dali kávu nebo zůstali na krátké popovídání před kostelem. Myslím, že by nám propojení těchto různých světů velmi prospělo."
Vysokoškolská studentka, rozhovor

5.5.3. Doporučení

Pokud jde o konkrétní doporučení studentů, mnoho z nich se týkalo oblasti komunikace. Jedním z nich bylo být aktivnější na sociálních sítích, kde se mladí lidé pohybují, aby byl dosah větší. Také by se mělo zlepšit propojování a sdílení informací o různých akcích napříč různými existujícími strukturami (farnost, církve, společenství). Stávající společenství, jako je HORA, by měla být propagována, aby se k nim mohlo připojit více studentů.

Někteří studenti si myslí, že by se společenství měla více otevřít lidem, kteří jsou v současné době mimo společenství nebo církve a kteří hledají duchovní podporu. Spiritualitou se zabývá mnoho mladých lidí a církve je místem, kde ji mohou pěstovat, kde mohou najít inspiraci a větší hloubku.

Několikrát bylo zmíněno, že psychické bezpečí a určitá míra důvěry je velmi důležitá. Vytvoření pocitu sounáležitosti vyžaduje čas a energii. Dialogy v menších skupinách, diskuse o citlivých tématech, na kterých záleží, i těch kontroverzních, jsou možným začátkem, jak přivést více mladých lidí.

Je třeba aktivně zvát mladé lidi a děti do společenství (akce pro mladé by měly být nízkobariérové a snadno dostupné), mluvit o vlastních zkušenostech z různých akcí, nebát se otevírat různá "citlivá" témata týkající se například LGBT komunity nebo vztahů mimo

manželství, alkoholu a jiných závislostí. Mělo by také přibývat veřejných a zejména sportovních akcí, které jsou atraktivní pro širší veřejnost. Pomoci by mohlo i zvaní zajímavých hostů a osobností veřejného života (spojených s církví).

5.6. Studenti středních škol

Online dotazník pro středoškoláky byl distribuován na Církevním gymnáziu v Plzni. Přestože byly 2 třídy upozorněny na jeho vyplnění, vyplnilo jej pouze 5 studentů. Zjištění z dotazníku jsou proto níže uvedena pouze ve stručnosti.

5.6.1. Obecné dojmy

Online dotazník vyplnilo pouze 5 respondentů. Z nich 3 pravidelně navštěvují akce v dané komunitě, zatímco 2 ne. Tři se často účastní různých akcí a/nebo se zapojují do jejich organizace. Většina respondentů (3 z 5) si myslí, že nabídka akcí/setkání je dostatečná. Pokud jde o konkrétní akce, byly zmíněny koncerty, letní tábory a další setkání s/pro mladé lidi.

Z pohledu studentů je největším "přínosem" takových akcí skutečnost, že jde o příležitost něco dělat, podílet se na společné práci a službě pro druhé. Také setkání s dalšími lidmi a inspirativními osobnostmi je motivací k účasti na takových akcích.

Čtyři (z pěti) respondenti uvedli, že mají uvnitř církve člověka, který jim poskytuje duchovní vedení a podporu.

Pouze 4 respondenti uvedli více informací o tom, zda považují své společenství za dostatečně otevřené mladým lidem (i těm mimo církev). Tři z nich se domnívali, že ano: že je zde spousta zajímavých akcí a aktivit, které mají potenciál přilákat nové lidi, zatímco jeden se domníval, že je zde velmi málo mladých lidí motivovaných a otevřených k tomu, aby přiváděli nové, a spíše je zde tendence vytvářet malé uzavřené skupinky, které jsou spíše uzavřené vůči ostatním.

Dva respondenti uvedli, že znají webové stránky biskupství, zatímco dva ne.

6. Hodnocení projektu

Překvapivě tři hlavní cílové skupiny identifikovaly v rámci hodnocení velmi podobné problémy. Celkově respondenti považovali tento projekt za velmi dobře cílený, relevantní a odpovídající jejich potřebám, dřívějším žádostem směrem k biskupství a požadavkům. Ocenili flexibilitu financování ze strany Renovabis a nabídku a flexibilitu poskytovaného vzdělávání. Rovněž ocenili celkovou podpůrnou roli biskupství po celou dobu realizace projektu. Jedním z hlavních zjištění hodnocení napříč cílovými skupinami je, že největší hodnotou vzdělávání byla vlastně možnost setkávat se s ostatními. Jak řada respondentů uvedla, právě přítomnost ostatních kolegů, možnost osobně se setkat, diskutovat, vyměňovat si myšlenky a názory, zažít pocit společenství, byla pro mnohé nejpůsobivější částí vzdělávání. Klíčovým kritériem úspěšnosti absolvovaného vzdělávání je jeho užitečnost (praktické využití). Budování komunity a praktické využití nových poznatků v jejich každodenní službě je jedním z klíčových doporučení. Mezi dalšími návrhy pro podobné

projekty do budoucna respondenti důrazně doporučovali pokračovat v pozitivním trendu: účast na nabízeném vzdělávání je dobrovolná a vychází co nejvíce z časových preferencí a potřeb účastníků. Přestože byly intervence projektu přijaty velmi dobře, ukázalo se, že obecně pro mnohé vzdělávání postrádá kontinuální, dlouhodobou a pravidelnou odbornou podporu (např. supervizi), která by mohla být součástí celkové strategie či rámce vzdělávání.

Na základě odpovědí sekundárních cílových skupin (farnosti, univerzity a studenti středních škol) byly identifikovány další oblasti rozvoje, které jsou popsány níže. Celkově lze na základě výsledků hodnocení konstatovat, že:

- Cílové skupiny vybrané pro projekt byly velmi relevantní: na základě výsledků hodnocení jsou duchovní a pastorační pracovníci zvyklí pracovat v obtížných situacích, s nabitým programem a často s omezenými zdroji. Administrativní pracovníci biskupství jsou zde proto, aby poskytovali podporu a "zázemí" kněžím. Velmi často mají také úlohu v pastorační péči a kvalita jejich podpory i celková motivace závisí na dosaženém vzdělání.
- Projekt nabídl cílovým skupinám rozmanité a flexibilní způsoby vzdělávání a profesního růstu a podpory, které odpovídaly jejich potřebám a zájmům a které skutečně ocenily.
- Vedle obsahu vzdělávání a získaných znalostí byla pro účastníky nejpřínosnější osobní setkání a výměna zkušeností. To byl pro mnoho respondentů největší dopad vzdělávání. Právě na školeních, během Kněžských dnů a dalších příležitostech, kde se lidé mohou podělit o své názory, přijít s novými nápady, motivací a energií: kde se buduje/posiluje komunita, mají lidé největší přínos.
- Zaměření na praktické aspekty vzdělávání umožnilo účastníkům získat konkrétní dovednosti (vč. měkkých dovedností) a nástroje, které mohou uplatnit v každodenním životě v práci i mimo ni.
- Lektoři/přednášející jsou klíčovým aspektem kvality, což je klíčové i pro motivaci účastníků k účasti na vzdělávání. Kvalita lektorů byla všemi cílovými skupinami hodnocení hodnocena velmi vysoko.
- Redesign webových stránek biskupství významně přispěl k tomu, že je organizace vnímána jako profesionální. Dobře reprezentuje biskupství a církve a pro mnohé je vstupní branou k tomu, "co se v diecézi děje". Má větší potenciál přilákat nové návštěvníky.

Přesto existuje potenciál k růstu:

1. Pro většinu je největším dopadem vzdělávání a tím, na čem skutečně záleží, samotné setkání, přítomnost ostatních, možnost osobně se setkat, diskutovat, zažít pocit společenství. Obsah vzdělávání není tak důležitý jako to, že se lidé sejdou. Mnozí uváděli, že především: možnost pravidelně se setkávat, společně diskutovat o různých tématech, spolupracovat, něco společně vytvářet, poznávat se a sdílet různé názory, postřehy a zkušenosti je největší hodnotou vzdělávání. Podle respondentů by v budoucnu mělo být ještě více
---

prostoru pro setkávání, pro neformální setkání, pro intenzivnější "teambuilding", např. společný výlet nebo pouť.

2. Někteří zástupci cílových skupin projektu mohou trpět "únavou z projektu". Vzhledem k tomu, že jsou zahlceni jinými úkoly, mohou mít někdy pocit, že vzdělávání přichází navíc k jejich již tak nabitému programu. Někdy to může být umocněno tím, že není dostatečně flexibilní (což nebyl případ tohoto konkrétního projektu, ale velmi často je to případ jiných projektů s mnohem přísnějšími pravidly financování). Aby přinesl co nejlepší dopad, neměli by být lidé do účasti na vzdělávání tlačeni: nabízené vzdělávání by mělo vycházet ze skutečných potřeb a zájmů účastníků. Účastníci by se měli podílet na mapování potřeb, plánování priorit, a pokud je to možné, měli by mít možnost vybrat si nejvhodnější téma a vhodný čas a místo pro vzdělávání. Ti, kteří nejsou příliš aktivní (např. nemají čas), by měli být motivováni a mělo by jim být vysvětleno, proč je vzdělávání důležité a jaký přínos jim může přinést, když se ho zúčastní. Klíčovou roli v tom hraje biskupství.

3. Lidé se cítí znechuceni, když se zúčastnili školení a nedostali žádné konkrétní informace/nástroje, které by mohli použít ve své každodenní službě. V budoucnu by se mělo více zaměřit na to, co účastníci skutečně potřebují a mohou využít ve svém každodenním životě. Důležité je skutečné využití informací a praktická stránka poznatků (těch, které jsou spojeny s "reálným životem"), nikoliv abstraktní, teoretické koncepty. Respondenti oceňují vzdělávání, které bylo praktické a zahrnovalo dovednosti a získávání znalostí, které mohou ihned využít, jako jsou jazykové kurzy nebo školení měkkých dovedností.

4. Chybí jasná a transparentní koncepce vzdělávání. Chybí návaznost a jasná souvislost mezi jednotlivými druhy poskytovaného vzdělávání. Účastníkům není jasný význam, účel a dopad takového vzdělávání, "celkový obraz". Příjemci by měli být dotázáni, co skutečně potřebují. Měla by být provedena analýza potřeb, která by sloužila jako hlavní vstupní informace pro komplexní vzdělávací strategii, která by zajistila, že různé nabízené vzdělávání bude vycházet z požadavků (to závisí na zkušenostech, věku, místě služby a dalších faktorech) a bude v souladu s celkovou vizí a posláním biskupství.

Mít strategii, jako je (roční) plán vzdělávání, která by účastníkům umožnila předem si vybrat, kterých školení/akcí se mohou zúčastnit, by přineslo větší efektivitu a větší dopad. Případně by mohl být rozpočet na vzdělávání transparentní, aby si každý zaměstnanec mohl sám vybrat/rozhodnout, které školení je relevantní, a to na základě dostupného rozpočtu. Měla by se zlepšit komunikace ohledně dostupného vzdělávání, aby účastníci věděli, z čeho si mohou vybírat, a aktivněji se podíleli na plánování.

5. Pro kněze se část vzdělávání koná ve dnech, kdy mají volno. Účastníci často zmiňovali tlak na to, aby se na školení/workshopy objednali v krátkém čase a aniž by skutečně pochopili, co je předmětem školení, proč je pro ně toto téma důležité, jak jim může posloužit v jejich každodenní službě a proč by mu měli dát přednost před ostatními úkoly. Účast na školeních by měla být dobrovolná a měla by vycházet z časových preferencí účastníků. Účastníci by měli mít o školení dostatek informací a měli by být informováni s dostatečným předstihem, aby si mohli vybrat a rezervovat účast (alespoň několik měsíců předem). Přípravě na školení by pomohlo mít předem k dispozici nějaké předběžné materiály/kurzy.

6. Supervize (V tomto bodě je míněn spíše úkol tutorů.) byla zmíněna jako účinný nástroj podpory kněží a pastoračních pracovníků při jejich rozvoji. Většina respondentů z cílové skupiny "pastorační pracovníci" by přijetí supervize ocenila a již zažila její pozitivní dopad, zatímco kněží mohou být váhavější, a ne tolik otevření. To může být ovlivněno i jejich zkušenostmi z minulosti, kdy nebylo dostatek vyškolených kněží, kteří by mohli zastávat roli supervizora, a supervizní setkání tak měla spíše charakter neformálních rozhovorů bez jasného cíle. Proto by mohlo být dobrým východiskem podpořit některé z duchovních v tom, aby prošli supervizním či psychoterapeutickým výcvikem a mohli ho sami poskytovat.

7. Na základě odpovědí získaných od respondentů zastupujících různé skupiny: pastorační pracovníky, farní společenství a studenty, mohou mít někteří pocit, že církve není příliš otevřená

mladým lidem, lidem z jiných církví a nekřesťanům. Domnívají se, že tato setkání mezi různými církvemi a praktikujícími různých vyznání, kněžími a laiky, "zasvěcenými a nezasvěcenými", ale také různými skupinami uvnitř církve (jako jsou různé skupiny zastoupené v tomto projektu/hodnocení) a ženami by se měla více organizovat a lépe propagovat. Klíčovou složkou je zde získání větší podpory pro kněze, kteří mají v současné době omezené možnosti se do takové činnosti zapojit, případně zapojení většího počtu dobrovolníků ve farnostech, vzdělávání farních pastoračních a finančních rad a kněží ve společné práci a rozhodování, aby mohli vést trvalý dialog na více úrovních, by mohlo být cestou. Je třeba otevřít relevantní (současná) témata k diskusi, aby se setkávání stalo přitažlivé pro nové lidi. Je třeba zvolit relevantní komunikační kanály.

8. Kněží jsou obecně přepracovaní, nemají čas, což jim velmi často brání pochopit, proč je vzdělání důležité a jak jim může sloužit. Podporou může být pastorační asistent (nebo někdo jiný), který by kněze podporoval, pomáhal s organizací akcí, propagoval je a šířil informace. Kněz to nemůže dělat sám. To by mělo být podpořeno i finančně. Také pastorační rady, které nyní ve většině případů nefungují, by mohly být zmocněny k podpoře kněží a úkolem biskupství je podporovat je, organizovat setkání a vzdělávání, aby tyto lidé mohli přinášet znalosti, zkušenosti a motivaci zpět do farnosti.

9. Většina respondentů se shodla na tom, že webové stránky biskupství, které byly v rámci tohoto projektu redesignovány, jsou hojně využívány, jsou přehledné, uživatelsky přívětivé, vizuálně příjemné a že jsou s nimi spokojeni. Zdá se, že většina lidí využívá zejména funkci vyhledávání kontaktů a při hledání konkrétních akcí. Funkce vyhledávání (celkově, ale zejména dokumentů) by se měly zlepšit a intranet, který v současné době nefunguje dobře, a tudíž není příliš využíván, by se měl zprovoznit.

7. Doporučení

Doporučení	Komu	Vysvětlení
1. Zavedení systematického sběru zpětné vazby od účastníků vzdělávacích akcí - Jako součást akce - Po skončení akce (online dotazníky) - V průběhu roku v rámci schůzek k tomu určených nebo jiných ad hoc schůzek (nadřízený x podřízený, kolegové apod.).	Biskupství	Nyní chybí informace o tom, jak vzdělávání vnímají cílové skupiny. Toto hodnocení je dobrým impulsem k tomu, aby se to změnilo. Pokud by byla zpětná vazba k dispozici, umožnilo by to včas vyhodnotit kvalitu vzdělávání včetně srovnání jednotlivých typů vzdělávání a témat a informovat vedení biskupství, nadřízené orgány a donátora o výsledcích a včas na tuto zpětnou vazbu reagovat, např. pokračovat nebo ukončit, změnit, případně přeformulovat některé vzdělávání. Tyto informace lze dále využít pro rozvoj týmu a plánování dalšího vzdělávání.
2. Průběžně a pravidelně shromažďovat podklady pro další vzdělávání - V průběhu roku v rámci schůzek určených k tomuto účelu	Biskupství	Z hodnocení vyplynulo, že většina respondentů vnímá současné nastavení vzdělávání jako málo systematické. Často měli respondenti pocit, že nabízené vzdělávání neodpovídá jejich skutečným potřebám. Ne všechny akce jsou kvalitní a relevantní. To mnohé odrazuje od dalšího vzdělávání, a především takové vzdělávání nemá

<p>- V rámci menších setkání, například v týmu nebo ve dvojicích (nadřizený x podřizený, kolegové).</p>		<p>velký dopad. Nejsou známy skutečné vzdělávací potřeby jednotlivých cílových skupin a mnoho dobrých nápadů a inspirací je vyloučeno. Průběžný sběr zpětné vazby a podnětů by ukázal skutečný zájem o danou oblast a umožnil by zapojit se skutečně všem.</p>
<p>3. Informujte zájemce o vzdělávání o nabídce s dostatečným předstihem a poskytněte jim dostatek informací o plánovaných akcích.</p>	<p>Biskupství</p>	<p>Mnoho respondentů se o vzdělávacích akcích dozvědělo pozdě. To ovlivňuje jejich motivaci a chuť se takových akcí účastnit. Někdy také nemají dostatek informací o tom, čeho se akce týká, a nechápou, co jim může přinést. Vzniká tak pocit, že "vzdělávání děláme spíše pro projekt/donátora" než pro sebe.</p>
<p>4. Obecná doporučení pro další vzdělávání: zaměřte další vzdělávání na</p> <ul style="list-style-type: none"> - skutečné potřeby účastníků ("na míru šité" vzdělávání) - praktické dovednosti (využití v praxi) - Aktivní zapojení účastníků (participace) - Vytváření sítí, propojování, sdílení zkušeností napříč farnostmi 	<p>Renovabis, Biskupství</p>	<p>Z hodnocení jasně vyplynulo, že účastníci oceňují zejména ty akce, které jsou zaměřeny na praktické využití: účastníci si mohou vyzkoušet a zažít jednotlivé přístupy a metody a dále je využívat ve své každodenní praxi a službě. Respondenti ocenili možnost aktivní účasti, práci v menších skupinách, diskusi, argumentaci a uvítali by více prostoru pro přestávky a neformální setkávání a sdílení během vzdělávání.</p>
<p>5. Zaměřte další vzdělávání na následující témata</p> <ul style="list-style-type: none"> - Společně strávený čas a vytváření společenství - Jazyky - Měkké dovednosti (komunikace, koordinace, time-management) - Pastorační témata - Psychoterapie, emoční inteligence - Duchovní doprovázení - Teoretická témata: liturgie, dogmatika, historie, legislativa, právo - Praktická témata: správa nemovitostí, hospodaření farnosti, ochrana památek atd. 	<p>Renovabis, Biskupství</p>	<p>Napříč všemi cílovými skupinami projektu, které se zúčastnily hodnocení, byl nejvíce oceňovanou součástí vzdělávání prostor pro setkávání, sdílení zkušeností a spolupráci. Možnost setkávat se s ostatními kolegy, diskutovat a vzájemně se podporovat byla hodnocena jako nejdůležitější napříč všemi cílovými skupinami evaluace. Důležitější než obsah vzdělávání. Z nabízených vzdělávacích aktivit to bylo jazykové kurzy, které byly hodnoceny jako nejužitečnější, nejpraktičtější a nejkvalitnější. Z hodnocení vyplynulo, že právě jazykové kurzy měly největší dopad a přelávaly se do praktického života a využití v praxi. Velkou měrou k tomu jistě celkově přispěli vhodně vybraní lektori, skutečnost, že kurzy byly "šité na míru účastníkovi", a jasné zaměření na praktické využití získaných znalostí a využití v každodenním životě.</p>
<p>6. Využijte získanou zpětnou vazbu ze vzdělávacích akcí a další vstupy (např. individuální rozhovory) k vytvoření ucelené koncepce (strategie) vzdělávání.</p>	<p>Renovabis, Biskupství</p>	<p>Podle názoru respondentů neexistuje komplexní koncepce pro vzdělávání. Není jasné, jaké jsou priority, proč a co je pro biskupství v oblasti vzdělávání důležité, ani k čemu by vzdělávání mělo vést. To ovlivňuje ochotu a motivaci účastnit se vzdělávání. Vzdělávání není plánováno podle skutečných potřeb a možností účastníků, což</p>

		<p>přispívá k nižšímu dopadu a nižší míře "vytěžení" získaných znalostí a dovedností. Přípravou takové strategie by se mohla zabývat multidisciplinární komise při biskupství. Strategie by se měla zaměřit na různé cílové skupiny: kněze, zaměstnance biskupství, pastorační pracovníky, pastorační rady a další.</p>
<p>7. Získejte také zpětnou vazbu o kvalitě lektorů/přednášejících. Na základě získané zpětné vazby vytvořte seznam (ověřených/kvalitních) lektorů. Najděte souvislost se strategií (viz bod 6.).</p>	<p>Renovabis, Biskupství</p>	<p>Hodnocení ukázalo, že kvalita lektorů je jedním z klíčových faktorů úspěchu a dopadu vzdělávání. Lektori by měli být vybíráni z řad odborníků z praxe a měli by mezi nimi být i laici. Pokud jsou lektori kvalitní a ochotni spolupracovat, měla by s nimi být uzavřena dlouhodobá spolupráce (např. na cyklus seminářů, pravidelné opakování některých klíčových seminářů apod.)</p>
<p>8. Nabídněte pravidelnou supervizi kněžím a pastoračním pracovníkům.</p>	<p>Renovabis, Biskupství</p>	<p>Z rozhovorů a dotazníků vyplynulo, že kněží jsou často přetížení. Jejich kapacity jsou omezené. Někdy jsou ve své farnosti osamělí a uzavření. Supervize by mohla být vhodným nástrojem pro ty, kteří si váží možnosti sdílení, inspirace a vzájemného učení. Supervize by měla být dobrovolná. Je důležité supervizi dobře "představit": představit, o co jde, co nabízí a co může účastníkům přinést. Pastorační pracovníci (např. nemocniční kaplani) již často mají se supervizi zkušenosti a považují ji za velmi přínosnou. Zejména těm, kteří pracují s nemocnými a trpícími nebo s lidmi v jiných náročných situacích, by měla být supervize nabízena standardně.</p>
<p>9. Místo formálního vzdělávání kláde větší důraz na setkávání a vytváření společenství: budovat komunitu, posilovat vztahy, umožňovat hlubší diskuse a setkání prostřednictvím společných výletů, poutí, teambuildingů, vícedenních pobytů apod.</p>	<p>Renovabis, Biskupství</p>	<p>Pro většinu respondentů je největším přínosem vzdělávání to, že se setkávají s ostatními, mohou se setkat v rozhovoru, vzájemně se obohatit, inspirovat, zažít vztah, najít inspiraci, vybudovat komunitu. Příležitosti k "neformálním" setkáním však není mnoho, a proto respondenti volají po jejich rozšíření. Tyto akce nejen posilují individuální vztahy a vazby, umožňují networking: vzájemné poznávání, ale mohou mít i určitý vzdělávací obsah a přesah (společné tvůrčí aktivity, zážitky, plánování).</p>
<p>10. Poskytnout účastníkům větší flexibilitu ve vzdělávání: umožnit účastníkům vybrat si kurzy/témata, o která mají zájem, a také místo, kde se vzdělávání uskuteční, kombinovat online vzdělávání s prezenčními a hybridními formami, aby se vzdělávání mohli účastnit skutečně všichni.</p>	<p>Renovabis, Biskupství</p>	<p>Respondenti měli často pocit, že se měli účastnit vzdělávání v době, která jim nevyhovovala. Omezená byla také nabídka témat. Možnost reagovat na aktuální potřeby a témata, o která by účastníci měli skutečný zájem a která byla "mimo rámec projektu", byla minimální. Pro mnohé bylo také logisticky obtížné se některých akcí zúčastnit: někteří by dali přednost online formě, jiní osobnímu setkání.</p>

<p>11. Pozvěte do společenství více mladých lidí a usilujte o to, aby se různých akcí účastnili i lidé z jiných církví a nekřesťané.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktivně a přiměřeně různým potřebám těchto cílových skupin předávejte informace o akcích prostřednictvím sociálních sítí i jinde. - Nabízejte akce, které osloví věřící i nevěřící a lidi různých věkových kategorií/pozic. - Spojte kněze s dalšími věřícími - Otvírejte současná témata, která lidi zajímají a přitahují 	Renovabis, Biskupství	Mnoho mladých lidí vidí velký potenciál církevního společenství, které se může otevřít dalším mladým lidem (věřícím i nevěřícím). Církevní společenství v plzeňské diecézi a zejména Diecézní centrum mládeže nabízí velké množství zajímavých akcí. Mladí lidé o nich však často nevědí, někdy i proto, že nejsou dostatečně atraktivně prezentovány, zejména prostřednictvím sociálních sítí, které mladí lidé převážně využívají. Napříč farnostmi plzeňské diecéze existuje mnoho příkladů dobré praxe v pořádání setkání otevřených i pro nekřesťany, například Svíce pro naše zemřelé, setkání zaměřená na kontemplaci, setkání/diskuze na zajímavá aktuální témata a témata, která lidi sbližují.
<p>12. Posílit stávající pastorační rady prostřednictvím setkávání, vzdělávání a sdílení zkušeností a/nebo zvážit jiné způsoby, jak poskytnout kněžím větší podporu ("pracovní sílu").</p>	Renovabis, Biskupství	Pastorační rady mohou být velkou podporou pro kněze, kteří jsou často zaneprázdněni. Na mnoha místech nejsou funkční. Přesně cílené vzdělávání a finanční podpora by mohly přispět k tomu, aby pastorační rady začaly skutečně fungovat a hrály zásadní roli při poskytování úlevy často přetíženým duchovním. Měly by se hledat důvody, proč v současné době nefungují, a zvážit další možnosti většího počtu kapacit, které by mohly kněžím pomáhat při plnění jejich každodenních úkolů.

8. Přílohy

8.1 Seznam respondentů zapojených do hodnocení

Aktivity & cílové skupiny	Způsob rozhovoru (osobně / online)	DATE	#
Rozhovory s klíčovými osobami (zástupci jednotlivých cílových skupin)			
Administrativní pracovníci	live		1
Kněží a jáhni	online		4
Pastorační pracovníci (asistenti)	live		2
Další	live		2
Fokusní skupiny			

Počet skupin kněží	online		2
Počet kněží v obou skupinách dohromady	online		7
Počet skupin administrativních pracovníků	live		1
Počet administrativních pracovníků ve skupině	live		7
Dotazníky předložené primárním cílovým skupinám projektu			
Kněží a jáhni	online & printed		54
Administrativní pracovníci	online		23
Pracovníci v pastoraci (členové Ekonomických rad farností)	online & printed		26
Dotazníky předložené sekundárním cílovým skupinám projektu			
Studenti VŠ	online		21
Studenti Církevního gymnázia	online		5
Zástupci z farností	printed		41

8.2 Vzory /šablony dotazníků

8.2.1 Kněží

8.2.2 Administrativní pracovníci Biskupství plzeňského

8.2.3 Pracovníci v pastoraci (Pastotační asistenti, pomocníci ve farnostech-členové Ekonomických rad farností)

8.2.4 Zástupci z farností / farníci

8.2.5 Studenti VŠ

8.2.6 Studenti SS / Církevního gymnázia v Plzni

8.3 Zakázka pro evaluaci

8.4 Nabídka hodnocení

8.5 Příběhy

Níže jsou přiloženy dva příběhy, které byly příliš dlouhé na to, aby se vešly do zprávy, ale obsahují důležitou informaci o různých dopadech projektu.

1.

V dubnu loňského roku jsme zde v Plzni otevřeli Meditační zahradu. Prvními návštěvníky byli Němci a tehdy byla moje němčina opravdu špatná. Styděl jsem se mluvit, ale protože jsem navštěvoval jazykový kurz, přinutil jsem se říct pár slov. Bylo to hned po zimě a měli jsme tu malý bar, tak jsem jim nabídl chlebíčky a malé občerstvení. Vzpomínám si, že byli překvapeni, že jsme tak štedří. Ocenili naši pohostinnost a také to, že jsem s nimi mluvil německy. Mohl jsem jim povědět něco o založení zahrady a jejím využití. Bylo krásné počasí, společně jsme si dali kávu. Dozvěděl jsem se, že pánové hrají v Mnichově na varhany. Pozval jsem ho tedy na zkoušku naší školy, kde zpívám. Druhý den jsme měli schůzku, na kterou jsem ho pozval i s jeho kolegy. Opravdu přišli, debatovali jsme o spoustě

věcí, půjčili jsme jim scénáře a oni si s námi zazpívali. Pozval jsem je na nedělní mši. Stali se z nás přátelé. Po nějaké době se vrátili. Přivedli si další přátele, přišli mě navštívit do Meditační zahrady, přišli si s námi znovu zazpívat, pak jsme je vzali do cukrárny, pak se vrátili znovu, potřetí, s jinou skupinou. Myslím, že to byl velmi pěkný zážitek, který začal malým setkáním s neznámým člověkem. Kdybych nechodila na jazykové kurzy, myslím, že bych neměla odvahu ani začít mluvit. A díky tomu jsem mohl nejen mluvit, ale i navázat nová přátelství a přivést do Zahrady mnoho nových lidí.

2.

V naší farnosti, blízko německých hranic, jsme měli Noc kostelů. Na akci přišli i německy mluvící pamětníci války, kteří si toto místo pamatovali z dětství, protože zde žili a pak museli odejít. Letos poprvé jsem s nimi mohl mluvit německy. Byli velmi potěšeni a překvapeni, že mluví německy. Požádal jsem je, jestli by nám mohli něco říct o tom, jak se jim tam tehdy před válkou žilo, přinutili jsme je sednout si na lavičku. Seděli před celým shromážděním a my jsme poslouchali, co nám chtějí říct. Vzpomínali, jak to tam vypadalo, když byli dětmi, kam chodili do školy, kde byl kostel. Bylo to spontánní a emotivní a naprosto neplánované. Všechny nás to velmi dojalo.

8.6. Power pointová prezentace a dokumenty, s nimiž se pracovalo během Validačního workshopu